cautionē de demoliendo in quib⁹ denūciatus
non poterit edificare Sꝫ ſi infra tres menſes
nō oſ̄dit de iure ſuo p⁹ ip̄os tres mēſes caue
at denūciatus de ope demoliendo ⁊ edificet
C.eo.ti.l.vnica.⁊ in.c.vlti.eo.ti.

8 ❡Quis effectus nūciatōis. R. ꝙ quicq̄d edi
ficatū eſt poſt eā demoliri dꝫ expenſis ipſius
edificantis.d.l.i.§.i.⁊.l.pretor.§.i.eodem.⁊
extra eodem per totum.

Obedientia que eſt hominis ad deū
ſic diffinit̄ ab Anſelmo. Obedientia eſt
affectio volūtatis coniuncte deo. ſicut econ-
trario. Inobedientia eſt affectio volūtatis
dyabolo inſtrumentaliter copulate. q̄ꝛ ſicut
hō ꝑ inſtr̄m opat̄. ſic dyabolus ꝑ inobīam ſe
parat hoīem a deo. He.iij.⁊.xi.q.iij.§.euidē
ter. Obedientia que eſt hoīs ad hoīem eſt de-
bita reuerentia minoris ad maiorem.

1 ❡Utrꝫ quis teneat̄ obedire in oībus ſuis ma
ioribus. R. ꝙ triplex eſt ſuꝑioritas. Prima
eſt in ſp̄ualib⁹. Scd̄a ē in tp̄alibus. quo ad re
gimē rei publice. Tertia eſt in tp̄alib⁹ quo ad
regimē ꝓprie familie. Et iō ſm Alex. in.iij.p-
te ſumme ī tertio p̄cepto. obīa limitat̄ ſm gra
dū ſuꝑioritatꝫ. Illi eñ qui p̄eſt ſp̄ualib⁹ obe
diendū eſt in ſp̄ualibus necc̄ariis ad ſalutē vel
ad hoc ptinentibus. ſicut pape ep̄o. ⁊ ceteris
p̄latis eccleſiaſticis ab his qui ſubiiciunt̄ iu-
riſditioni eoꝝ. dominis ⁊ principibus. q̄ꝛ pre
ſunt tp̄alibus ad rē publicā ptinentibus. ſic
eis in hoc ē obediendū ab eoꝝ ſubditis. ſi mō
ptās eoꝝ n̄ ſit vſurpata. ſm Ri. in.ij.di.vlti
ma. q̄ꝛ ſi eſt vſurpata nō tenent̄ niſi ꝓpter ſcā
dalū. Et aduerte ꝙ eccleſiaſtici non ſunt ſub
diti dn̄oꝝ tp̄aliū. ⁊ ideo non p̄nt eis aliquid
precipe. de ꝯſti.c.eccleſia. Patri aūt carnali
cū preeſt cure rei familiaris debet̄ ei obedien
tia a filiis. in his que ptinent ad diſpoſitiōeꝫ
rei familiaris. Dn̄ talib⁹ in p̄fatis nō obediē
tes ſciēter ⁊ ſine rōabili cā. ⁊ in re alicui⁹ im
portantie. aut ex ꝯtemptu peccāt mortaliter.
niſi foret illō qō p̄cipit̄ ꝯ p̄ceptū dei vel in ſa
lutis diſpēdiū. aut ꝯ p̄ceptū ſuꝑioris ad ip̄m
p̄cipientē. In aliis aūt q̄ ad eoꝝ ſuꝑioritatē
nō ptinēt nō ē necc̄ariū obedire. Eliciūt̄ iſta a
c.ſi q̄s. de ma. ⁊ obe. in glo. ⁊.viij.q.i.ſciendū
xi.q.iij.ſi dn̄s. ⁊ ſimilib⁹. Dicit tñ Tho.ſe.ſe.
q.ciiij. ꝙ in his q̄ ptinēt ad interiorē motum
volūtatis nō tenet̄ hō homini obedire. qō limi-
ta verū. niſi op⁹ extrinſecū nō poſſet ꝑfecte
ꝑfici ſine applicatione animi. q̄ꝛ tūc nō hēret
veritatē. ſꝫ tenet̄ obedire applicādo aīmū ad
perficiendum quod precipitur.

❡Utrꝫ pape ſit obediendū in oīb⁹. R. Pa. 2
in.c.inquiſitioni.d ſen.exc. ꝙ ſi p̄ceptū ſapit
pctm̄ tūc nō eſt ei obediēdū. qō intellige etiā
de veniali.xl.di.in ſumma. Si vō p̄ceptū nō
ſapit pctm̄. tūc ab eccleſiaſticis ꝑſonis ē ſibi
obediendū. lꝫ videat̄ durū.xix.di.in memoria
niſi qñ ex obediētia p̄ſumeret̄ ſtatus eccleſie
ꝑturbari vehementer. vel aliud malū futurū
ſeu ſcādalū. Nā tūc etiā ſi p̄ciperet̄ ſub pena
excōicationis late ſn̄ie nō eſt ei obediendū. vt
no. Pa. in.c.ſi qñ. ⁊ in.c.cū adeo. de reſcrip.
Ex quo infert Pa. in.d.c.ſi qñ. ꝙ quādo mā
dat aliquid ex cuius executione p̄ſumit̄ ſcan-
dalū futurū in ciuitate non eſt ei obediendū.
q̄ꝛ hoc fit auctoritate legis. vt in.d.c.ſi qñ. ⁊
in aut̄. vt nulli iudicū. ſꝫ dꝫ reſcribere Pape.
Limita.ij. ꝙ nō tenent̄ obedire. ſm Pa. in.c.
cū olim. de cle.ꝯiu. qñ papa cū maiori pte cō-
cilii indiceret ꝯtinentiā certo generi ꝑſonaꝝ
poſt ꝓmotionē eis reſiſtentibus q̄ꝛ ꝯtinētia ꝑ
ſuaderi p̄t imperari nō p̄t.xxxij.q.i. Integri
tas. Et ſic p̄t dici ꝙ nec papa p̄t indicere eis
vitā ſtrictiorē ꝯ eoꝝ velle.lxxiiij.di.geſta. ⁊
qō ibi notat̄. ⁊ in regula ꝙ oēs tangit. de re.
iuris.li.vi. Itē ſi papa credat mādatū iuſtū
⁊ iuſte facere. ſꝫ tñ ſubito ꝯſtat mandatum in
ſe ꝯtinere peccatū non eſt exequendū. vt in.c.
litteras. de reſti.ſpo. A ſecularib⁹ aūt eſt obe
diendū pape in ſpiritualibus ⁊ eccleſiaſticis
que ptinēt ad ſalutē ⁊ bonoꝝ moꝝ ⁊ necc̄ario
rum ꝯſeruationē. In tp̄alibus vō nō tenent̄
ei obedire. niſi ſint ei ſubiecti vel rōe cāe vel
rōe ꝑſone. Dn̄ ſi p̄ciperet ſeculari nulla rōne
ſibi ſubdito. ꝙ det ſibi bona ſua nō tenet̄ obe
dire. Idem de epiſcopis ⁊ aliis p̄latis ſp̄ua-
libus quo ad tp̄alia. Et ſimiliter de p̄latis ſe
cularib⁹. quo ad ſpiritualia. ⁊ hoc ſequit̄ In
nocentius. in.d.c.inquiſitioni.

❡Utrꝫ ſubditi ſeculares teneant̄ obedire do 3
minis ſuis volētib⁹ eos ſubiicere alteri⁹ dn̄io
R. ꝙ nō. q̄ꝛ non p̄t hoc facere ſine eoꝝ volun
tate.c.dilecti. de ma. ⁊ obe. ⁊.c.fi. eodem.

❡Utrꝫ in oī obīa ſint intelligende alique cō 4
ditōnes. R. glo. in.c.ij. de voto. ꝙ ſic. ſ. ſi poſ
ſibilitas adeſt. facit.c.querelā. ⁊.c.breui. de
iureiur. ⁊.l.paulus.ff. que ſentētie ſine appe.
re. Item admittit oēm rōabilem cauſam. vt
no. Pa. in.c.magne. de voto. facit.c.ſi qñ. de
reſcrip. ⁊.c.ex pte. de officio dele. ⁊ quod no.
Archi. in.c.vtinam.lxxvi.diſt.

❡Utrꝫ ꝯ obīaꝫ currat p̄ſcriptio. R. ꝙ nō q̄ꝛ 5
ſempꝫ ē in mala fide.l.i.C. de fuis fugi. ⁊.c.fi.
de regula. ⁊ in glo.c.ſicut nobis. de regula.

6 ¶ Utrū ſubditus dubitans ne id qđ p̄cipitur ſit ꝯtra deū vel nō. teneat̄ obedire. R. ꝙ ſic. imo excuſat̄. vt in. c. quid culpat̄. xxiij. q. i. niſi ſit de his in qb⁹ ignorātia nō excuſat. c. ad au res. de tēpo. ordi. imo bonū ſine q̄ p̄t eē ſalus dʒ dimitti ꝓpter obiām. xi. q. iij. quid ḡ. dʒ tn̄ ſubditus q̄ntū p̄t in tali dubio inquirere.

7 ¶ Utrū ſacerdos teneat̄ denūciare excōicatū quē ſcit inocentē ad p̄ceptū epi. R. ſm Tho. in quolibet. ꝙ ſi ſolū mādet denūciatōeʒ obe diat. Si xͦo mādet excōicatōem dicit. ꝙ ſi ꝓ bare nō p̄t eius innocētiā ꝙ dʒ obedire. Sed ego dico ꝙ nullo mō dʒ obedire. qꝛ hʒ excuſa tionē paratā. dicendo ꝙ aut ꝯmittat cāe co gnitionē. aut ip̄e excōicet ſi nō vult ꝯmittere ⁊ ipſe denūciabit. alit̄ nō dʒ ꝯtra ꝯſciam obe dire. vide. s. Judicare. §. vij.

8 ¶ Utrū obiā in his que q̄s ꝑ ſe vult ſit meri toria. R. ꝙ ſic ſi fiunt p̄ncipaliter ꝓpter obe dientiā. ſecus ſi fiūt p̄ncipalit̄. qꝛ placēt. ita no. viij. q. i. ſciendū. ⁊ illud Gre. ſm hanc di ſtinctionem eſt intelligendum.

9 ¶ Utrū clericus teneat̄ obedire epō p̄cipiēti ſibi ꝙ det libros ſuos alteri. vł ꝙ reſignet be neficiū. R. ſm Ray. ꝙ non. qꝛ non ꝑtinet ad epm hoc p̄cipere. vij. q. i. qꝛ frater. qđ intelli go qn̄ ſine cā hoc p̄cipit. Sʒ cū cā p̄cipiendo ſic tenet̄. puta qꝛ clericus eſt ineptus ⁊ vult dare idoneo ꝓpter bonū eccleſie. ar. c. cū apo ſtolus. §. prohibemus. de cenſi. xvi. q. i. p̄dica tor. ⁊ de magiſtris. ca. ſuꝑ ſecula. dūmō libri ⁊ tales res ſint de bonis eccleſiaſticis nō pro prijs. qꝛ ſic non teneret̄. c. requiſiſti. de teſta. de iure patro. c. cū dilectus.

10 ¶ Utrū monach⁹ religioſus nō exēpt⁹ magꝭ teneat̄ obedire epō q̄ʒ ſuo p̄lato. R. ꝙ n̄. lviij di. c. i. ⁊. ij. ⁊. xij. q. i. non dicatis. De obiā reli gioſoꝝ. vide religioſus. de hac materia vide ſupra. Jnobedientia.

Oblatio vt dicat̄ ⁊ ſic tria requiruntur. Primū ex p̄te offerentis. ſ. vt ſit xp̄ian⁹ qꝛ ab infidelibus eccleſia nō recipit oblatio nem. ſʒ extimationē oblationū pro intereſſe. vt in. c. quanto. de vſu. Secundū ex p̄te eius cui offert̄. vt ſit eccleſia. qꝛ qđ fit priuate pſo ne. nō oblatio. ſed donatio eſt. Tertiuʒ ex p̄te rei donate. vt. ſ. ſit licite acquiſita. qꝛ illicite acquiſita nō recipiūt̄ ꝓ oblatōne. c. qꝛ in oīb⁹ de vſu. c. ex trāſmiſſa. de deci. ⁊ glo. in ſumma xiiij. q. v. hec Pa. in. c. cauſa. de xͦbo. ſig.

1 ¶ Utrū oblationes ſint de p̄cepto. R. ꝙ ob latio accipit̄ largo mō pro omni qđ offert̄ ec cleſie. ſiue in vita. ſiue in morte. Facit. c. in no ſtra. de ſepul. ſiue ſint mobilia. ſiue imobilia. xij. q. i. videntes. ⁊ hec non ſunt de p̄cepto. ni ſi qn̄ a defunctis ſunt legate. xiij. q. ij. qui ob lationes. nam tūc peccant mortaliter non ſol uentes. Aut qn̄ quis ſe obligauit quoquo mō Accipit̄ ſecūdo oblatio ꝓprie ⁊ ſtricte. ſm cō munē vſum loquendi. ⁊ eſt oblatio que fit ſa cerdoti in miſſa. ⁊ hec eſt de p̄cepto in p̄cipu is feſtis. ſm Hoſt. allegat. ca. oīs xp̄ianus. de con. di. i. Pa. xͦo in. d. c. cā dicit. Hoc veꝝ vbi ſacerdos indigeret. alias aūt dicit relinquen dū ꝯſuetudini. qꝛ non reperit̄ iure cautū ꝙ ta libus diebus ex neccitate fiāt tales oblatōes. Archidi. xͦo in. d. c. oīs xp̄ian⁹. ⁊ glo. ⁊ Lau. ⁊ Hugo. ⁊ Ray. tenent ꝙ nō ſunt de p̄cepto. ⁊ ſm Hugo. illud qđ dꝛ. nō apparebis in ꝯſpe ctu meo vacuus. fuit cerimoniale ⁊ iura q̄ vi dent̄ innuere ꝙ ſint de p̄cepto intelligi debēt de alijs oblationibus legatis eccleſijs vel ex voto debitis. Ego autē iſtud credo verius ꝙ non ſint de p̄cepto. etiā rōne ꝯſuetudinis. qꝛ nemo offert niſi cui placet. ⁊ ſic ꝯſuetudo nō p̄t introduci. vt. s. ꝯſuetudo. §. ij. Solūmodo ḡ erunt de p̄cepto rōe paupertatis ſacerdotis qn̄ parrochiani ſui ſunt diuites ⁊ abundant. qꝛ tunc poſſunt cogi ab epō ꝑ ſubtractionem diuinoꝝ. ar. prime. coꝛ. ix. ſʒ ſi ſunt eque pau peres. ſicut ſacerdos ſic non tenent̄. ſm Jn no. ⁊ glo. ⁊ Ray. Sed dicam illud. lxxxxi. di. Clericus. inquit victum ⁊ veſtitū ſuo artifi cio. vel agricultura ſine officij ſui detrimēto preparet. Laudabile tn̄ ꝯſilium eſt vt ſemper offerant in p̄cipuis feſtis aliquid in miſſa. ⁊ ſic intellige. d. c. omnis. ⁊ ſimilia. ⁊ hec eſt cō munis opinio. doc.

¶ Cuius erūt oblationes que fiunt. vel in ec 2
cleſia capella. vel ymagini. vel celebranti. vi de. s. eccleſia. §. ix.

¶ Quoꝝ oblatiōes ꝓhibent̄ recipi. R. glo. in 3
c. oblatōes. lxxxx. di. ꝙ Primo pſonaꝝ deſi dentiū. Secūdo opprimētiū paupes. Tertio ſacrilegoꝝ. Quarto qui extrahit ſeruū violē ter de eccleſia ꝯfugientē ad ipſaʒ. Quinto ra ptoꝝ. Sexto, vſurarioꝝ. Septimo meretricū Alioꝝ vero non ſunt reſpuende. qꝛ eſt penale vt ibi dicit glo.

¶ Utrū ſacerdos poſſit recip̄e oblatiōes que 4
ei offerūt ꝑ miſſis dicēdis. q̄s penitēti iniūxit in pnīa. vt faceret dici. R. p̄t. ſʒ ſp̄ēs mali eſt ⁊ iō ſi p̄t p̄ſumere ꝙ penitēs aliqđ ſcandaluʒ ex h̄ ꝯcipiat. vel aliq̄s alius dʒ reſpuere ⁊ ad aliū mittere. c. cū ab omni. de vi. ⁊ ho. cle.

¶ Pone ꝙ ſit ꝯſuetudo in aliqua eccīa ꝙ p̄ 5

poſitus habeat oblationes que fiūt in dñica.
⁊ ſacriſta illas que fiunt in feſto ſancti Lau-
rētij. Uenit.d. feſtū in dñica quis hēbit. R.
Bar.in.l.ꝓcōſul.ff.de offi.ꝓconſul.ꝙ erunt
ꝓpoſiti ꝑ dictam legē.q2 inſpicit potius qd̄
eſt naturale.ꝗ̄ accidentale.

Obligatio eſt iuris vinculū quo neceſ-
ſario aſtringimur ad aliquid dandū vel
faciendum.vt inſti.de ob.in prin.

1 ¶ Obligatio ſine ꝯſenſu nulla eſt.l.i.ff.de pa
ctis.⁊ nemo obligat̄ niſi qui animū obligādi
ſe habeat.ff.de ac.⁊ ob.l.obligationū.la pri-
ma.facit glo.in.c.iij.de voto.

2 ¶ Quotuplex ē obligatio. R. ꝙ triplex. Pri
ma d2 naturalis tm̄ que in ſe ꝯtinet naturalē
equitatē.hec ꝯtrahit̄ ꝑ vinculū naturale.ſ.
ꝯſenſum.⁊ pt̄ fieri inter oēs hoīes rōis capa
ces.ſed in foro ꝯtentioſo hec inefficax eſt ad
agendū.licet in foro ꝯſcīe liget.vt.j. Pactū
§.iiij. Scd̄a d2 ciuilis tm̄.que eſt cū quis ciui
li iure tm̄ eſt aſtrictus.ſed naturalis equitas
diſſuadet eū teneri.ſicut cū q̇s ſpe future mu
nerationis fecit inſtr̄m.in quo ꝯfitet̄ ſe rece-
piſſe centū.que tm̄ nō recepit.⁊ hec n̄ obligat
in foro ꝯſcīe.niſi inquantū a ꝑlato cogeret̄.
ſm Inno.in.c.quia pleriq3.de immu.eccle.
Tertia d2 naturalis ⁊ ciuilis ſimul.que ē cū
quis cū ſolennitate iuris potens ſe obligare
obligat ſe ad aliquid qd̄ naturalꝭ eq̄tas vult
eū obſeruare.⁊ de iſtis hr̄ inſti.de ob.ꝑ totū.
Et hec obligat in vtroq3 foro.ſm oēs doc.

3 ¶ Quot modis ꝯbit̄ tertia obligatio. R. ꝙ
quatuor modis. Primo ex ꝯtu.vt emptiōe.vē
ditione.locatiōe.⁊ hmōi. Scd̄o ex q̄ſi ꝯtu.ſ.
cū quis gerit negocium alterius ſine manda
to eius. Tertio ex maleficio.vt ex furto.rapi
na.⁊ hmōi. Quarto ex quaſi maleficio.ſ.cum
quis nō directe deliquit ſed q̄ſi vt cū ex eius
domo aliquid ē effuſum ꝙ alteri nocuit. In
ſtituta ſub diuerſis rubricis. Item ꝯbit̄ quat
tuor modis. Primo re.vt in mutuo.ꝯmodato
depoſito.⁊ hmōi. Scd̄o ꝟbis in ſtipulando.
Tertio litteris.vt qñ in lr̄is ꝯfitet̄ ſe recipiſ-
ſe aliquid quod tm̄ non recepit. Quarto ſolo
conſenſu.vt in ſocietate mādato emptiōe.vē
ditione.vel locatione. In his nō requiritur
ſcriptura nec p̄ntia.ſ3 ſufficit eos qui ꝯbunt
ꝯſentire ꝑ ſe vel ꝑ nūcium.vel ꝑ ep̄lam.ſecus
in alijs.q2 vltra ꝯſenſum requirit̄.vel littera
res.vel ꝟba.hec hn̄tur diffuſe inſti.qui.mo.
re ꝯtra.obligatio.⁊ ſub alijs rubricis.

4 ¶ Utrū in generali obligatōne veniant q̄ ſpe
cialiter quis nō fuiſſet ꝓmiſſurꝰ. R.ſm Bar.
in.l.i.C.que r.pi.ob.po.ꝙ nō.vnde dicit.ꝙ
ſi q̇s obligauit oīa bona ſua nō intelligit ob-
ligare ea que nullo mō ſpāliter eēt obligatu
rus.puta pānos.lectos.⁊ alia ſuppellectilia
ſine quibus viuere non poſſumus.
¶ Utrū papa poſſit abſoluere ab obligatōe q̄ 5
q̇s alteri tenet̄.vide.s. Iuramētū.vi.in pn.
¶ Utrū obligatio ſemel extincta poſſit īſtau- 6
rari. R.ꝙ non.tex.in.l.cū ex cā.C.de remiſ.
pig.ſed oportet alia fiat ſi debet ineſſe.
¶ Utrū obligatio diſſoluat̄ aduenīēte termi 7
no. R. Pa.in.c.ſicut ex lr̄is.de ſpon.capi.do
mentē Hoſt.que placet do. Anto.⁊ eſt amica
veritati.ꝙ aut terminꝰ apponit̄ ad ſollicitā
dū īplemētū obligatōiſ.⁊ tūc lapſus termini
nō liberat ab obligatiōe.ar.l.obligationū.§.
placet.ff.de actio.⁊ obli.⁊.ar.c.cū dilecti.de
dolo ⁊ ꝯtu.⁊.l.celſus.ff.de ar. Et tunc ponit̄
ad ſollicitandū īplemētū qñ apponit̄ terminꝰ
ꝯtrui iā3 ꝑfecto.puta ꝯtraxit quis ſponſalia.
⁊ poſtea ꝓmittit ꝙ infra certū tp̄s ducet ea3
nō diſſoluit̄ elapſo termino. Aut terminꝰ ap-
ponit̄ ad finiendā ſeu limitādā obligatōem.
⁊ tūc lapſus termini liberat ab obligatōne ſi
ꝑ eū nō ſtetit quin īpleret in termino. Et iſto
mō d2 appoſitꝰ qñ apponit̄ ad ſollicitandū ꝓn
cipiū ꝯtractus.puta ꝓmiſimus adinuicē tali
tp̄e ꝯuenire ad ꝯtrahendu3 ſponſalia elapſo
die liber eſt per quem non ſtetit.
¶ Utrū obligatus ſtatim teneat̄. R. Pa.i.c. 8
l3 heli.de ſimo.ꝙ aut dies ē appoſita obliga-
tioni.⁊ ſi ſunt eiuſdē fori reus ⁊ actor tenet̄
reus ſine īterpellatōe offerre.⁊ ire ad domū
eiꝰ.q2 dies īterpellat ꝓ hoīe.c.potuit.de loca
⁊.l.magna.C.de ꝯben.⁊ co.ſtipu.Si nō ſunt
eiuſdē fori nō tenet̄ reus ſpōte ire ad forꝝ alte
rius vel ad domū.ſ3 dicat in domo ſua paratus
ſum ſoluere ſi ſit qui recipiat.et ſufficit iuxta
no.i.l.itē illa.ff.de ꝯſti.pecu.⁊ ibi Bar.⁊ Al
bri.in.l.iubemꝰ.C.de epi.⁊ cle.qd̄ no.ꝓ limi-
tatiōe.c.potuit.de loca. Intellige niſi aliud
ſit ſpālit̄ in pacto. Aut dies n̄ ē appoſita.⁊ ſic
req̄rit̄ monitio.vt in.l.ſi ex legati cā.ff.d ꝟ.
obli.⁊ vide.s. Mora.§.i.⁊.j.Solutio.§.xix.
¶ Utrū obligatus legere duobꝰ annis ⁊ īpe- 9
ditus ex aliqua cā nō fecit teneat̄ legere alijs
duobꝰ poſt illos ſeq̄ntibus. R. Pa.in.c. Si-
gnificauerūt.de iudi.ꝙ nō.q2 alie ſunt oꝑe il
lorꝝ duorꝝ ſequentiū ⁊ alie p̄cedentiū.q2 oꝑe
ꝑſonales mutāt̄ ex curſu tp̄is.vt in.l.ſi n̄ ſor-
tē.§.libertꝰ.ff.de ꝯdi.inde.ad idem facit.l.ſi
vſuſfructꝰ in bienniū.ff.de vſufruc.vbi finito
tp̄e finit̄ ius.⁊ h̄ voluit Bar.i.d.terminis in

l.⁊ ideo heſetat.ff.de v̄bo.ob. Sec⁹ dicit vbi factū ad qđ q̄s tenet ñ diuerſificat ex tpe. q̄ tūc elapſo tpe ad qđ tenet integrat tempus.

10 ¶ Utꝝ pactū ſeu ꝓmiſſio obliget qñ turpitudo tm̄ verſat ex pte recipiētis obligatōez. R. Pa.in.c.debitores.đ iureiur. ꝙ nō.pꝫ ibi.q̄ ꝓmiſſio de ſoluēdis vſuris ñ obligat.q̄ ſi obligaret etiā naturalit ſolū cogeret ſoluere rōne pacti.vt in.c.i.de pactis.ſicut cogit qñ interuenit iuramentū. Rō q̄ cū lex reſiſtit etiā alteri ꝯhētī nō naſcit obligatio etiā natural vt i.l.cū lex.ff.de fideiuſ.⁊ ibi plene.ꝑ Bar.

11 ¶ Sed q̄re obligat magis ex iuramēto q̄ȝ ex ꝓmiſſione.cū deus nō faciat differentiā inter iuramentū ⁊ ſimplicē loquelā. vt in.c. Iuramenti.xxij.q.v. R. Pa.in.d.c.debitores.ꝙ iđ eſt.q̄ ſimplex ꝓmiſſio ē nulla.⁊ iđ hꝫ ꝓ nō facta ꝓpt turpitudinē recipiētis.ſec⁹ in iuramēto.q̄ cui fit.ſ.deo nō turpit accipit.nec iurans peccauit. Promiſſio em̄ dirigit in hominē. Iuramentū autem in deum.

12 ¶ Utꝝ adminiſtrator nō habens expreſſum mandatū ad penā apponēdā.vel ambaſiator poſſint obligare ꝯſtituētes ad penā.quā apponūt ꝓ obſeruatiōe ei⁹ qđ ꝓmittūt. R. Pa.in.c.ij.de pca.ꝙ ſic.facit.l.bene a zenone. C.de qua.pſcrip.⁊.l.ſi ꝓcurator Ceſaris.ff.de iure.fiſci.⁊.d.c.ij. vbi p̄latus pt apponere penam ⁊ obligare ſe ⁊ ſucceſſores'.dūmō ꝯtus ſit rōabilis.⁊.c.dilecti.in fi.de arbi.⁊ qđ ſcribit in.c.nulli.de re.eccle.non alie. vbi rector eccleſie pt obligare ſine ꝯſenſu epi oīa bona eccīe generalit ꝓ obſeruatōe ꝯtus alicui⁹.q̄ ſolū ſibi ꝓhibet ſpecialis hypoteca. Q.đ limita veꝝ.niſi ꝯtus ñ teneret.aut eēt nullus q̄ ꝯius.q̄ pena tollit.ſecus ſi eſſet nullus.q̄ p̄ter ius.q̄ teneret pene appoſitio.d.c.dilecti vid glo.in.c.acceſſoꝝ.li.vi.⁊ tex.cū glo.in.c. ſignificātibus.de offi.dele. Limita ſcđo niſi pena eēt p̄ter naturā ꝯtus.vt in.d.l.ſi ꝓcurator.vbi nō tenet fiſcus ad duplū vel triplū.lꝫ ꝓcurator obligauerit ſe ſi euinceret res quaȝ vēdit.ſecus qñ pro obſeruantia ꝯtractus apponitur.vt in.d.l.bene a zenone.

13 ¶ Utꝝ pater obliget ex ꝯtu filij. R. Io.de pla.inſti.qđ cū eo.§.in rē.ꝙ ſi v̄ſum ē in vtilitatē pr̄is.puta q̄ mutuo accepit pecuniā vt ſe veſtiret ſm ꝯuenientiā ſuā ⁊ hmōi.⁊ ſic tenet.l.iij.§.labeo idē.ff.de in rē.v̄ſo.⁊.d.§.in rem. Si v̄o nō eſt v̄ſum in vtilitatē pr̄is.ſed potius mutuo accepit vt faceret pompas. vł luderet ⁊ hmōi.ſic nō tenet nec pater ꝓ filio nec dñs ꝓ ſeruo.l.ꝙ ſi ſeruus.§.ſed ſi ſic accepit.ff.de in rem v̄ſo.niſi eius iuſſu feciſſet.l.i ff.qđ iuſſu. Si tñ haberet pompas tenet reſtituere creditori.l.iij.§.ſꝫ ſi rē.ff.de in rē v̄ſo. Similiter tenet pater ſi hꝫ peculiū filij deducto tñ prius ꝙ ipſe pater in dicto peculio dꝫ habere.l.ſed ſi dāni.§.peculiū.ff.de peculio. Idem dic de mercatoribus qui preponunt inſtitores ꝙ tenent de ꝯtractib⁹ factis noīe ipoꝝ.ff.de inſtito.ꝑ totū.q̄ vident ꝯtrahere cū p̄ponente qui ꝯtrahunt cū p̄poſito.l.ſi inſtitorem.ff.ſi cer.pe. Idē in exercitore nauis.l.i.in prin.ff.de exer.ac.

14 ¶ Utꝝ ille ꝓ q̊ quis agit eius negocia vtilit obliget eidem. R. ꝙ ſic.ar.l.cū pecuniā.ff.de nego.ge.⁊ qđ no.glo.in.l.i.§.ſed nō nullos. ff.de tutel.⁊.l.ſed ſi ideo.ff.lo.ma.

Obſes pt dari liber homo ꝓ pace ſeruāda non ꝓ pecunia.de iureiuran.c.ex reſcripto.ar.ad idē.ff.de teſta.l.obſides.ff.de iure fiſci.l.diuus. Et illđ qđ đr ꝙ liber hō nō pt obligari extra.de pigno.c.i.⁊. C.q̄ res pigno.ob.po.l.qui filios. Intelligit ꝙ non pt obligari.vt in eo ſit ius pignoris.ſed tm̄ ius retentōis.ita tenet glo.in.c.vt pridē.§.item eiſdē.xxiij.q.vltima.⁊ in.c.expoſita.de arbi. Itē hō redemptus ex captiuitate tenet ſeruire ꝑ quinquenniū.niſi ſoluat preciū. C.de poſtliminio reuer.l.vltima. Itē ſicut pater pt vendere filiū ꝓpter famem. ſic ⁊ obligare. C.de patri.qui fi.diſtra.l.ij.

Obſtinatio eſt quedam ꝯtinacia.⁊ iđo dic vt infra pertinax.

Occaſionem prebens alteri peccandi vtrū peccet. R. Landul.in.iiij.di.v.q.vltima.in fi.ꝙ duplex eſt occaſio. Quedam actiua.ſ.cū quis ē quaſi coadiutor in peccato. vel aliquid tale facit qđ facere non debet. vñ alius accipit exemplū ⁊ occaſionem male operandi.ſicut qui in.xl.ſine neceſſitate comedit carnes.⁊ alijs dat occaſionem male opandi.⁊ iſtud eſt peccatum.⁊ tale quale illud cuius eſt occaſio. Quedā eſt occaſio paſſiua qñ ſcilicet quis facit quod facere debet.⁊ ex hoc accipit alter occaſionē peccandi.⁊ talis non peccat.q̄ facit quod facere debet quod limita.vt infra. Scandalum.§.tertio.⁊ quarto. Vide de hoc etiam ſupra. Cauſa.§.vi.

Occultum đr dupliciter.ſm Pañ.in.c. ex litterarum.de tempo.or. Primo pro ut diſtinguit ꝯtra ꝓbabile. Alio modo ꝓut diſtinguit ꝯtra notoriū. Et tūc licet aliqui ſciant. tñ notorium non eſt qñ aliqua tergiuerſatione celari poteſt.

ODium dei ē filia luxurie. ſed odiū ꝓximi eſt filia inuidie vel ire.

1 ¶ Utrū ſit peccatū mortale. R. odiū dei maximū peccatoꝝ eſt. qꝛ vnūquodqꝫ qđ eſt ꝑ ſe eſt potius eo qđ ē ꝓpter aliud. In odio dei voluntas auertit̄ a deo ſm ſe. In alijs vero peccatis nō auertit̄ a deo ſm ſe. ſed ſm aliud in quantū appetit aliquid inordinate qđ hꝫ auerſionē ānexam a deo. Et eſt odiū ꝓximi qđ cū apponat̄ caritati eſt peccatū mortale de ſe Et tūc opponit̄ queſtio. vł qn̄ nō facit ꝓximo qđ tenet̄ de neceſſitate. vel appetit facere. vel facit ꝓximo aliquod notabile malū. Pn̄ prime. Io. ij. Qui odit fratrē ſuū homicida eſt. per accn̄s tn̄ ⁊ ꝓpter imꝑfectionem actus ꝑt eſſe veniale. puta cū non eſt in deliberatione voluntatis. ſed in primo motu ſolū Item qn̄ malū qđ ꝓximo deſiderat eſt modicū. nec notabile malū vellet haberet. Itē qn̄ odit peccatū ꝓximi. nō naturā. ſm Lo. xxij. q. xxxiij Item qn̄ malū nō vt malū vellet ꝓximo. ſed ſub rōe boni. puta zelo iuſtitie. vel ad bonum ſeu correctionem illius cui vellet. ⁊ huiuſmodi. qꝛ tunc ꝓprie non hꝫ rōnem odij. Et ꝗuis illa que ꝯmittunt̄ exterius quantū ad leſionē ꝓximi ſint grauiora. tn̄ quantū ad volūtatis deordinationē odium ꝓximi eſt peccatū grauiſſimū eoꝝ peccatorū que ſunt ꝯtra ꝓximuꝫ ⁊ orit̄ ex inuidia directe. ſm Gre. xxxi. mora. Diſpoſitiue vero ex ira. Ricar. tamē in ſcđo ſniaꝝ refert quoſdaꝫ tenere ꝙ potius oritur ex ira. licet aliquod odium ex inuidia oriat̄.

OFficium diuinum vide. ſ. Hore.

1 ¶ Officiū ad qđ tenet̄ exequens nō meretur ꝑmium neceſſario promiſſum generaliter facienti. Pn̄ cū ꝓmittit̄ aliquid generaliter capienti bannitum nō debet̄ famulo poteſtatis capienti. qꝛ ad hoc tenebatur ex officio ſuo. facit. l. ꝯgruit. ff. de offi. ꝑſi. ⁊. c. i. de offi. or. no. Pa. in. c. eccleſijs. de cenſi.

2 ¶ Utrū pro habendo bn̄ficio tꝑali poſſit aliquid dari. R. Ge. in. c. ꝓ humani. de homi. li. vi. tenet ꝙ ſic. ſi duo ꝯcurrant. Primuꝫ ꝙ publice det nō occulte. qꝛ clandeſtine dare reprobat̄. ff. de poli. l. i. ⁊. ij. ff. de admi. tu. l. non exiſtimo. Nec ob. l. fi. C. ad. l. iul. de ābi. que prohibet aliquē ad officiū promouendū ꝑcio vel ambitione. ſed probare vite. qꝛ ſm glo. loquit̄ qn̄ ſecrete dat̄. Secundo ſi capit ꝓdeſſe ⁊ nō preeſſe. Adde tertiū ſi eſt idoneus. alias nō. Facit. viij. q. i. qui epatum. ſecus in officio eccleſiaſtico. vide ꝺ hoc. ſ. Dignitas. §. ij.

3 ¶ Utrū officialis poſſit aliqđ recipere qn̄ gratis tenet̄ impendere officiū. R. ꝙ nō. vt in. l. fi. C. ad. l. iul. de ābi. vbi ꝓhibet̄ aliquid recipere. cū quis eſt in adminiſtratione etiā poſt depoſitum officiū pro aliquo ꝑſtito beneficio tꝑe adminiſtrationis. de quo vide. ſ. Iudex. §. viij. cum ſequentibus.

¶ Utrū liceat mutuare ſuꝑ officia dn̄is. R. ſm. S. Tho. in epl̄a ad duciſſaꝫ brabantie. ꝙ ſi ex pacto mutuū detur vt officiū recipiat̄ ſic vſura eſt. qꝛ ꝓ mutuo accipiunt officiā ꝑtateꝫ Hoc ego limitarem in officijs ſecularibus. q̄ nō dant̄ gratis. ſꝫ vendunt̄. ſecus eſſet in officijs que dn̄t gratis dari. qꝛ ſic nō eſſet vſura ex ꝑte dantis mutuum. cū nihil accipiat ꝙ pecunia extimandū ſit. ſꝫ ex officio ꝯn̄ter aduenit lucꝝ. qꝛ illud lucꝝ aduenit rōne laboris. ſed potius eſt iniuſtitia ex ꝑte nolentis aliter dare talia officia. In ſpūalibus aūt officijs induceret ſymoniam. 4

OLeum ſanctū dicit̄ triplex qđ per epōs in die cene cōſecrat̄. Primū principale dꝛ criſma ſanctū. quod de oleo ⁊ balſamo fit ⁊ cū iſto benedicunt̄ fontes baptiſmales. calix. ⁊ patena. eccleſia. ⁊ altare. ⁊ puer baptiſatus in vertice ⁊ fronte. ⁊ epī qn̄ ꝯſecrantur in manibus ⁊ in capite. ⁊ omnes fideles cum criſmant̄. ⁊ iſtud eſt annuatim ꝯſecranduꝫ ⁊ innouandū. c. ſi quis. de alio. de con. di. iiij. ⁊ grauiter punit̄ ſacerdos qui in baptiſmo vtit̄ de alio quā de nouo. vt in. d. c. ſi quis. Secundum oleū ſanctū eſt cathecuminoꝝ. ⁊ dꝛ oleuꝫ benedictū ſiue ſanctum. ⁊ iſto inunguntur baptizandi inter ſcapulas. ⁊ in pectore. ⁊ manꝰ ſacerdotis cum ordinatur. Item principes ⁊ Reges in brachio ⁊ humero. Item eccleſia ⁊ altare ante criſmationē. Tertium oleuꝫ ſanctum eſt quo inungunt̄ infirmi in articulo mortis. de quo infra Unctio.

1 ¶ Utrū alio tꝑe poſſit ꝯfici ꝑfatuꝫ oleū ꝗ̄ in die cene. R. ꝙ primū nō. de con. di. iiij. omni. tempo. de ſen. exco. qm̄. li. vi. de alijs duobus non inuenit̄ prohibitum.

2 ¶ Utrū oleum nō ſacrum additū ſacro efficiatur ſacrum. R. ut. ſ. Aqua benedicta ꝙ ſic.

OPinio eſt aſſenſus intellectꝰ ad aliq̄d non qꝛ ſufficienter moueatur ab obiecto ꝓprio. ſed per quādam rōnabilem electionem voluntarie declinans in vnā ꝑtem magis ꝗ̄ in aliam. cū dubitatione tn̄ ⁊ formidine alterius partis. ita tn̄ ꝙ ad illam ꝑtem quam formidat non habet̄ rō expſſa ꝯcludēs. formidatur tn̄ ꝓpter debilitatem rōis alterius partis Fides xᵒ ē cū certitudine abſqꝫ tali formidi

ne. Scientia aũt eſt aſſenſus intellectus mo-
ti ab obiecto ꝑ ſe ip̃m cogniti. ſicut in prĩci
pijs p̃mis. vel ꝑ aliđ ſicut in ꝯcluſionib⁹. qua
rũ eſt ſciã. Hec. S. Tho. xxij. q. i. ar. iiij. Dubiũ
ꝟo eſt mot⁹ indifferens in vtrãq̈ partẽ ꝯtra-
dictõis. de q̃. ſup̃ Dubium. Scrupulus eſt cũ
intellectus ex leuibus ꝯiecturis ſeu medijs ⁊
multũ debilib⁹ mouet̃ ad vnã ptẽ. ⁊ hec etiaꝫ
đr ſuſpitio ⁊ puſillanimitas ſpũs q̃ repellẽda
eſt. vt đr. vi. q. i. Oues. in fi. Mis eñi ſuſpitio
poti⁹ abijciẽda ẽ ꝙ̃ acceptãda. ⁊ de his hẽs ꝑ
Car. in cle. ne romani. de elec. ⁊ in. c. litteras.
de preſum.

i ¶ Cui opinioni ẽ adherẽdũ in varietate. R.
diſtinguẽdo. Aut vna opinionũ hꝫ ꝓ ſe legem
vel antiquã ꝯſuetudinẽ approbatã. ⁊ aliã nõ
⁊ ſic illa eſt p̃ferẽda. q2 minime mutãda ſunt
q̃ certã in̄iam ſemꝑ habuerũt. l. minime. ff. de
legi. Aut nõ eſt lex nec ꝯſuetudo ꝓ aliq̃ ip̃aꝝ.
vel ẽ ꝓ vtraq̈. ⁊ tũc dñt ꝯcordari. vt dicat̃ in
vno caſu vnã obtinere. ⁊ aliã ĩ alio ſi fieri p̃t.
vt in. c. lr̃as. de reſti. ſpo. xxv. q. ij. §. his ita re
ſpondet̃. de cogna. ſpi. c. i. Conueniẽs eñi eſt iu
ra iurib⁹ ꝯcordare. dicit tex. in. c. cũ expediat
de elec. li. vi. ⁊ l. i. C. đ in officio. doti. ⁊ l. p̃ci
pimus. in fi. C. de appel. Et ſoluit̃ aliq̃n ꝯrie-
tas ꝑ aliq̃d ⁊ ſimplicit̃. vt. xij. q. ij. ſine excepti
one. de his que fi. a ma. p. c. cũ apoſtolica. ali
q̃n ꝑ aliter. de elec. c. ꝙ ſic. ⁊ c. publicato. ali
q̃n ꝑ ſecundũ. vt de elec. cumana. ⁊ c. cũ in iu
re. Si ꝟo nõ p̃nt ꝯcordari tũc cõis opinio ſe
quẽda eſt. q2 in cã dubij ꝓ multitudine eſt p̃ſu
mendũ. ita tenet glo. in. c. fi. de pe. di. i. Bar.
in. l. p̃cib⁹. C. de impu. ⁊ alijs ſub. ⁊ glo. in. l.
omnis diffinitiõ. ff. de re. iu. ⁊ in cle. i. in. fi. de
ſum. tri. dicũt doc. ꝙ in dubijs ⁊ deciſiuis ad
herendũ ẽ carrocio doctoꝝ. q2 cõis opi. doc.
inducit ꝓbabilem errorẽ. vide tex. iũcta glo.
in. c. vnico. de poſtu. pre. li. vi. Facit. tex. in. l.
ij. ff. đ iur̃. ⁊ facti. igno. uo. Bar. in. l. de eo. C.
de pe. iudi. qui ma. iudi. qđ limita. ſm He. in.
c. i. de ſũ. tri. li. vi. veꝝ niſi ꝟa ⁊ certa rõ ꝯria
aſſignet̃. vtputa ſm Jo. an. in. c. i. de ꝯſtitu.
q2 notorie dicit male. vel q2 rõnabiliter p̃t cõ
uinci. Nã vt dicit Pa. in. c. tua nos. de vſuris
licite iudicat̃ ꝫ cõem opiõnẽ doctoꝝ. ⁊ etiaꝫ
glo. q̃n iure nõ ꝓbat̃. vel ꝑ rõem cui nõ poſſit
reſponderi. Ita etiã no. do. Anto. in. d. c. tua
nos. ⁊ facit tex. in. l. i. §. cũq̈ hec materia. C.
de ve. iur̃. enuc. ibi non oẽs in oĩa. ſed certi ꝑ.
certa vel meliores vel deteriores inueniunt̃
ſed neq̈ ex multitudine auctoꝝ qđ melius ⁊
equius eſt iudicato. cũ poſſit vnius ⁊ forte de
terioris ſnĩa multos in aliqua ꝑte ſuperare hec
ibi. Si aũt nõ apparet que ſit cõis. tũc p̃ponẽ
da eſt illa que validiorib⁹ rõibus firmat̃. ar.
inſti. de empti. ⁊ vendi. §. itẽ p̃ciũ. C. de edic.
diui. adri. tollẽ. l. edicto. Facit. c. dño ſancto.
§. ecce inquantũ. l. di. ⁊ maxĩe ſi talis opio ſit
ſubtilior. vt dicit tex. in. c. capellanus. de fe-
rijs. Aut vna opinio nitit̃ rigori ſcripto. ⁊ a-
lia equitati ſcripte. ⁊ ſic iſta preponit̃. c. vno.
de re. ꝑmu. li. vi. ⁊ l. placuit. C. de iudi. ⁊ per
Cy. in. l. i. ⁊. C. de legi. Fallit in odiũ iudeoꝝ
ꝯtra quos rigor p̃fert̃ equitati. c. ij. de iudeis.
In alijs aũt opinio benignior đꝫ obſeruari.
l. benign⁹. ff. de le. Facit. c. fi. de tranſac. tenet
hoc Pau. in. d. cle. ne romani. in p̃n. Et beni-
gnior đr illa que fauet iuramẽto teſtamẽto li
bertati matrimonio religioni ⁊ ſacramento.
facit. c. ij. de cog. ſpi. l. ſunt ꝑſone. ff. de reli. ⁊
ſum. fu. Similiter illa que ſoluit ꝙ̃ que ligat.
rl̃a odia. li. vi. l. arrianus. ff. đ ac. ⁊ obli. Aut
ſunt antiqui doctores ⁊ ſic moderni nõ eis p̃-
ponunt̃. niſi nouis rõib⁹ ⁊ cauſis ad aliđ ſen
tiendũ inducant̃. Nã aliq̃n itellect⁹ iunioris
ꝑſpicatior ẽ ꝙ̃ ſenis. dicit tex. in. l. gallus. ff.
de libe. ⁊ poſtu. lxiij. di. §. veꝝ. Aut ſunt theo
logi ⁊ canoniſte vel legiſte. ⁊ tunc in materia
iuris diuini veteris vel noui teſtamenti p̃fert̃
Theologus. In materia ꝟo iuris poſitiui.
canoniſta in materia canoniſtali. legiſta ĩ ma
teria legali p̃ponit̃. Aut ſunt quatuor docto-
res eccĩe qui ſibi ꝯtradicũt. ⁊ tũc in ſubtilita
tibus ⁊ queſtionib⁹ p̃fert̃ Aug. In tranſlati
onib⁹ ꝟo Hieronimus. In ſermonibus Am
broſius. In moralibus Gregorius. xx. di. §.
i. Facit. qđ no. glo. in. c. ſicut. xv. diſti. Aut di-
uerſitas eſt inter papam ⁊ ꝯciliũ. ⁊ tũc in cõ
cernẽtibus fidem ꝯciliũ p̃ponit̃. q2 orbis ma
ior eſt vrbe. In alijs aũt papa eſt p̃ponẽdus.
vt in. c. ſunt quidaꝫ. xxv. q. i. ⁊ di. xix. Anaſta
ſius. Et intellige papã p̃ferẽdũ oĩb⁹. q̃n tãꝙ̃
papa ſic determinat aut ſtatuit. Facit. c. de hi
bellis. xx. di. Secus ſi arbitraret̃ ſicut doctor
q2 non p̃iudicaret opinionibus alioꝝ. vt no.
Inno. in. c. lr̃as. de reſti. ſpo. Dicit tñ Pa. in
c. tua. de decimis. ꝙ q̃n dictũ alicuius ſancti
iuuat̃ auctoritate iuris diuini. potius eſt ſtã
dum ei ꝙ̃ interp̃tationi pape. vt dicit glo. xx
di. c. i. cũ hoc potius ſpectet ad eccleſiam vni
uerſalem ꝙ̃ ad priuatam ꝑſonam. Qđ quideꝫ
dictũ eſt mirabile ⁊ valde dubito cũ ad papã
ꝑtineat ius diuinum interp̃tari. vt ſupra di-
ctum eſt. Sed p̃t dici ꝙ verum dicit glo. pre-
fata quando papa diceret contra auctorita-

tem iuris diuini exꝑſſe. ſed q̄n interꝑtando
vel declarando dicit. ſic ꝓponit̄ oībus. Et ſic
intellige glo. in. c. hec eſt fides. xxiiij. q. i.
¶ Utꝝ ſequens opinionē doctoꝝ nō ſubtili-
ter inueſtigatā que poſtmodū apparet falſa
excuſet̄ a peccato. R. Pa. in. c. capellan⁹. de
ferijs ꝙ ſic. ꝗ̄ diu non apparuerit falſa. Facit
glo. in ꝯtro tex. in. c. vnico. de poſtu. ꝓla. li. vi. ⁊
in. c. fi. de ſpon. duo. ⁊ in. c. cū venerabilis. de
ꝯſue. facit. l. regula. ⁊ qđ ibi notat̄. ff. de iur̄.
⁊ fac. igno. ⁊ qđ notat Inno. in. c. ꝑ tuas. el.
ij. de ſimo. ⁊ glo. Goffre. ⁊ Lancre. in. d. c. ca
pellan⁹. no. Oldra. in. l. queſitū. §. i. ff. de fun.
inſtruc. inſtru. ꝯle. ꝙ ſequens opinionem ſui
doctoris excuſat̄ ab impēſione expēſaꝝ. qꝛ ꝓ
babiliter quis ſequit̄ opinionē ſui doctoris. l.
dicere. §. vn̄ videndū. ff. de arbi. Iſtud tn̄ li-
mita verꝝ in his q̄ non ſunt ꝯtra dei p̄cepta. ⁊
. l. naturalē inſertam mētibus hominū. quoꝝ
ignorātia neminem excuſat. de quo dic vt. s.
Ignorātia. Nec ob. p̄dictis illud. c. iuuenis.
de ſpon. vbi dr̄ ꝙ in dubijs tutioꝛ pars eſt eli
genda. ⁊ Eccleſiaſtici. iij. qui amat piculū pi
bit in illo. ḡ videt̄ ſe exponere piculo qui in di
uerſitate opinionū nō elegit tutiorem. qꝛ hoc
verꝝ eſſet q̄n ꝓprie dubiū eſt. ſed q̄n ē opinio
ſecus eſt. qꝛ nec tunc ſumus in dubio. nec ꝯſe-
quenter exponit ſe quis piculo. qđ bene no.
Item nec ob. etiam illud Aug. de pe. di. vij.
ſi quis. vbi dicit dimitte incertū ⁊ tene certū
qꝛ alia eſt certitudo in moralibus. alia in na-
turalibus. Propterea dicit phs. i. eticoꝝ. ꝙ
diſciplinati eſt in vnaquaqꝫ re certitudinem
querere iuxta exigētiā materie. eque eñ vitio
ſum eſt ꝑſuadentē querere mathematicum ⁊
moralē demonſtrationē. Non eñ ꝯſurgit cer
titudo moralis ex euidentia demonſtratiōis
ſed ex ꝓbabilibus ꝯiecturis groſſis ⁊ figura
libus magis ad vnam ꝑtem ꝗ̄ ad aliam ſe ha
bentibus. Dicit̄ aūt probabile qđ pluribus ⁊
maxime ſapientibus apparet verꝝ. nam ſi Io
achim non fuit heretic⁹. licet tenuerit falſum
ꝯtra fidem vt patet in. c. damnamus. de ſum-
ma tri. ⁊ fi. ca. qꝛ ab eccleſia tal' articulus nō
dū erat dānatus. multomagis excuſat̄ quis
ſeq̄ndo opinionē doctoris. q̄n talis opīo ab
eccl̄ia nō eſt reprobata cū tali volūtate. ꝙ ſi
non crederet veram nō ei adhereret. certe in
iſto non p̄t eſſe ꝯtemptus. ⁊ ſic nec peccatū in
obediētie. ⁊ ergo tenet certū ſibi certitudine
morali. ⁊ dimittit dubiū ſibi. ſ. opīonē ꝯriā.
ORatio ſcđm. S. Bona. in quarto. diſt.
xv. parte. ij. ar. i. q. iiij. accipitur commu
niſſime ſcđm ꝙ ꝯprehendit oēm actum bonū
ſicut accipit gl. i. ad Theſ. v. Non ceſſat ora
re q̄ n̄ ceſſat bene facere. Accipit̄ ſcđo cōiter
ſcđm ꝙ comp̄hendit omnem actum ꝯtempla
tiue relatum ad deum. Accipitur etiam pro-
prie oratio ſcđm ꝙ eſt aſcenſus mētis in deū
ad aliquid deguſtandum vel impetrandum
vel exſoluēdum. Et iſto modo accepta diuer
ſimode diffinit̄. vt patet per ho. in ſumma. ti.
de penis. ⁊ Io. an. in cle. vnica. de reli. ⁊ ve.
ſan. Unde ſcđm Aug. in li. de verbis domini
Oratio eſt quedam petitio. ⁊ alibi dicit Ora
tio eſt pius mentis affectus directus in deū.
⁊ plerūqꝫ ne pigritetur in vocem prorumpēs
Facit ad hoc. de conſe. di. i. c. quando autem.
Uel ſcđm Damaſ. li. xxiij. Oratio eſt aſcēſus
mentis in deum. vel petitio decentiū. facit. c.
fi. xx. di. Uel oratio ſcđm Ray. eſt congeries
vocum ad aliquid impetrandum in deuꝫ ten
dentium. Uel ſm Hugo. de ſancto victore.
Oratio eſt deuotio quedā ex compunctione
procedens. He enim deſcriptiones orationi
ꝯueniunt ſcđm diuerſos eius effectus. ⁊ pro
pterea oratio aliquando dicit̄ oratio nomi-
ne ꝓprio. ⁊ hoc fit quando mens noſtra aſcen
dit in deū. vel per quā aliquid deo vouet̄ vel
offert̄. ⁊ ſic ei ꝯpetit diffinitio. ij. Aug. ⁊ p̄ma
Damaſ. Aliquando dicitur obſecratio qua
quis pro commiſſis veniam deprecatur. ⁊ a-
lia expedientia ad ſalutem petit. ⁊ ſic ei con-
uenit prima diffinitio Aug. ⁊. ij. Damaſ. ⁊ a-
lia Ray. Dicit̄ tertio poſtulatio. ⁊ hoc eſt q̄n
quis ꝯſtitutus in feruore ſpiritus ⁊ caritatis
fraterne etiam pro ſalute alioꝝ orat ⁊ petit.
Quarto dicit̄ gr̄aꝝ actio ꝑ quā quis recolen
do beneficia dei tam p̄terita ꝗ̄ preſentia ⁊ fu
tura totus in deū attractus quoddaꝫ ſpiritu
ꝯpunctionis regratiādo deo totus fit illi de-
uotus. ⁊ ſic ei ꝯpetit diffinitio. Hugo. Et de
iſtis dr̄ prime ad Thimo. ij.
¶ Utꝝ oratio ſit virtus latrie. R. ſm Ri. in 1
iiij. di. xv. ar. iiij. q. ij. ꝙ ſic. inquātū quis orat
deum vt ſibi exhibeat honorem in recognitio
nem ſummi dominij. cū latria non ſit aliud ni
ſi exhibitio honoris teſtificantis in eo cui ex
hibet̄ ſummū dominiū. Inquantū xo quis
orat deum. vt per hoc ſatiſfaciat de peccatis
ſuis vel alioꝝ. ſic eſt actus penitētie. nec mi-
rum. qꝛ in genere actuū moꝝ idem actus ex fi
ne ſortit̄ diuerſas ſpecies. vt pꝫ in. v. ethicoꝝ
c. iiij. vbi mechās propter lucꝝ eſt auarus ⁊
propter concupiſcentiam eſt luxurioſus.
¶ Quis eſt orādus vtꝝ ſolus de⁹. R. ſm. Ri. 2

vbi.s.q.iij.ꝙ dupliciter quis pͤt porrigere al
teri pces.aut vt tanꝙ ꝑ ipm implende. aut vt
tanꝙ ꝑ eius ĩpetratione adimpleat̃. Primo
mō ſolus deus ē orandus.q2 illa bona q̃ pnci
paliter ſunt petēda.ſ.gratia ⁊ ſalus. vel que
nobis deſeruiūt ad eoꝝ acqſitōem a ſolo deo
dant̃.nec ab alio dari pñt tali mō.ſ.ad acqui
ſitiōem glorie ⁊ gratie.Scd̄o mō orādi ſunt
ſancti qui a deo impetrāt exauditionē orōis
noſtre.Vñ apoc͂.viij.dr̄.Aſcēdit fumus aro
matū de orōib⁹ ſcōꝝ de manu angeli corā deo
maxime glorioſa virgo Maria ſuꝑ ceteros ē
orāda iſto ſcd̄o modo.q2 plus valet ꝙ̃ ceteri
oēs ceteris paribus Et ꝓpterea cum oramus
deū vel xp̄m dicimus miſerere.vel da nobis.
ſ3 cū oramus ſanctos dicimus orate ꝓ nobis
3 ¶ Sz quero nūquid ſancti videāt orōes nr̄as
R.ſm Ri.vbi.s.ꝙ licet aīe ſanctoꝝ naturali
cognitione nō cognoſcāt oīa q̃ fiūt in hac vi
ta ⁊ maxīe interiores motus cordis.q2 ſolus
deus ſcrutat̃ corda. de ſimo.c.tua.in fi. tñ in
v̄bo videāt ea q̃ decet eos de noſtris actibus
cognoſcere.de quoꝝ qualitate ſunt illi actus
quib⁹ eos oram⁹ orādo.q2 ad eoꝝ gloriā ꝑti
net ꝙ ad eos hēamus neceſſe recurrere. ⁊ ꝙ
ipi ꝓbeant nobis auxilium ad ſalutem.
4 ¶ Quō dz fieri orō. R.vt colligo ex Ri.vbi
ſuꝑ.q.v.vi.⁊.vij.⁊ Tho.xxij.q.lxxxiij.ho.⁊
Jo.an.vbi.s.ꝙ dz fieri cū.vij.ꝯditionibus
ſeu ſocijs.Et p̄mo cū humilitate Judith.ix.
humiliū ⁊ manſuetoꝝ ſemꝑ tibi placuit deꝑ
catio.Eccleſiaſtici.xxxv.Orō humiliātis ſe.
⁊c̃.ps.Exaudiſti orōem humiliū.Hec humi
litas duo dz habere.Primo diffidentiā ꝓpe
v̄tutis.hoc eſt reputes te indignū exauditōe
Scd̄o ꝯfidentiā de dei mīa ne deſperes.ſicut
eccleſia facit que ſemꝑ in fine orōis dicit.per
dn̄m nr̄m iheſum xp̄m ⁊c̃.quaſi.d.O dn̄e non
ad me aſpicies.ſed ad mīam ſaluatoris.⁊ ad
aduocatam Mariā.ſic vide qd̄ in letanijs dr̄
per paſſionem.per crucem.⁊c̃.
5 ¶ Secundo cū bona diſpoſitōe. ſeu ꝯtritiōe
ſuoꝝ peccatoꝝ.q2 cum is qui diſplicet ad in
tercedendū mittit̃ irati aīmus potius ad de
teriora ꝓuocatur.Dicit Gre.iij.q.vij.in gra
uibus.⁊.xlix.di.§.i.
¶ Utrū orō pctōris exaudiat̃. R.vt colligo
6 ex Ri.⁊.G.Tho.vbi.s.ꝙ aut peccator aliq̃
petit vt peccator.i.ſm deſiderium pctī.⁊ tūc
nō exaudit̃ ex mīa.ſ3 bñ qñq3 ad vindictā.dū
ꝑmittit̃ amplius ruere in peccatis.Vñ Aug.
Quedam negat deus propitius que cōcedit
iratus.Et ſic intelligitur illud prouer.xviij.
Qui declinat aurem ſuā ne audiat legē.orō
ei⁹ execrabilis erit.Aut peccator orat ex de
ſiderio bono nature.⁊ ſic deus exaudit non q̃
ſi ex iuſtitia.q2 talis non meret̃.ſed ex mīa.ſi
tamen alie ꝯditiones concurrant.
¶ Sed quid ſi orat pro alio. nūquid exaudiet̃ 7
R.ꝙ aut orat vt miſter eccleſie.⁊ ſic exaudi
tur.i.q.i.c.dictū ē.Aut orat vt ꝑuata pſona.
⁊ ſic nō exaudit̃ peccator ꝓ alio orans Et ſic
intellige.c.ſi quis inquit.⁊.c.ipi ſacerdotes
⁊.c.ſacroſancta.⁊.c.neceſſe.i.q.i.Vez eſt ꝙ
ſi ille qui inducit peccatorē ad orandū ꝓ ſe ſit
bonus tūc peccator exaudiet̃.non pro ſuo ſed
ꝓ merito poſcentis.v.c.dictū eſt.Sz aduerte
ꝙ hic.⁊ in.§.p̄cedenti accipit̃ peccator ille q̃
eſt in mortali.nec de eo eſt attritus vel ꝯtri
tus.q2 licet quis eſſet in peccato.tñ de eo do
let ⁊ ꝓponit abſtinere ⁊ ſatiſfacere.tūc non h3
locum iſtud.ſed illud quod dicit Aug. ſuper
Jo.omel.xliiij.Si eñ peccatores deus non
exaudiret fruſtra ille peccato publican⁹ ocu
los in terra dimittens.⁊ pectus ꝑcutiens di
ceret.Domine propicius eſto mihi peccatori
cuius ꝯtrariū ibi patet.q2 deſcendit iuſtifica
tus.⁊ ideo tales exaudiunt̃. 8
¶ Tertio dz ēē orō aſſociata cū breuiloquio
Mat.vi.Cū oraueritis nolite multum loqui.
Facit.de con.di.v.c.non mediocriter.ſ3 ꝯtra
riū xp̄s.Luce.xviij.dicit ſemꝑ oz orare ⁊ nū
ꝙ̃ deficere.Item Luc.vi.dr̄ ꝙ pernoctauit
orando.Et Luc.xxij.dr̄ ꝙ prolixius orauit.
Facit.lxxvi.di.c.noſce.Ad qd̄ dicendū ꝙ orō
non ſolum ſcd̄m ſuam cauſam.que eſt deſide
rium caritatis.ſed etiā ſm ſeipſam pͤt eſſe diu
turna.Et quod ego dico ꝙ debet eſſe breuis.
Hoc intelligo taliter ne immorātibus nobis
aliud cordi noſtro inſerat inimicus.Et ideo
ſancti patres aliquantulū orabāt.⁊ poſtea a
liquid operis faciebant.deinde ad orōem re
dibant ſic ⁊ nos non ita debemus prolonga
re orōem ꝙ in ipa repleamur vagationibus.
ſed potius eam breuem facere vt cū feruore
eam expleamus.Et hoc eſt quod dicit Aug.
ad proban.multū loqui in orando eſt rem ne
ceſſariam ſuꝑfluis agere verbis.Cum plerū
q3 hoc negociū plus gemitibus ꝙ̃ ſermonib⁹
agat̃.Et hic loquit̃ de orōe volūtaria non de
illa q̃ eſt de neccitate.vt officiū cleric͂ ⁊ hmōi.
¶ Utrū orō debeat eſſe vocalis.R.ſm Ric. 9
vbi.s.q.iij.ꝙ duplex ē orō.Quedā cōis.ſ.q̃
ꝑ miniſtros eccleſie in pſona totius popli
deo offert̃.⁊ talis debet innoteſcere populo
pro quo offert̃ vt excitet̃ ad deuotionem.⁊ ne

poſſit ſuſpicari in miniſtris eccleſie illius or-
dinis omiſſio. ⁊ ideo talis debet eſſe vocalis.
Alia eſt oratio ſingularis ꝑſone. ſ. que offert̃
ab homine. inquantum eſt ſingularis perſo-
na ſiue pro ſe oret. ſiue pro alio. ⁊ talis oratõ
quamuis non ſit neceſſariũ. ꝙ ſit cum ſenſibi
li voce. niſi ad hoc hõ ſit obligatus ex voto.
tñ quandoq̃ȝ expedit ad meritum. vt mentali
adiungat̃ vocalis. vt per vocalem feruor cor
dis amplius excitet̃. Ex quadam enim natu-
rali vnione anime ad corpus motus corporis
diuerſimode affectiones aĩe excitant ⁊ immu
tant. Si tñ in caſu vocalis orõ remitteret in
teriorem feruorẽ. tũc non eſſet vocaliter orã-
dum orõe ſingulari. qñq̃ȝ etiam ex exceſſo fer
uoris mentis prorũpit homo in vocaleȝ orõ
nem. Poteſt etiam fieri vocalis orõ ad red-
ditionem debiti. vt pȝ homo ſm totum qd̃ ha
bet deo ſeruiat. Et illud Mat. vi. orãtes no
lite multuȝ loqui. Intelligendũ eſt ſm Aug.
ad probandũ ꝙ non eſt loquendũ multũ. ſ. vt
multa locutio ſit efficax ad exauditionẽ quo
eloquentiores erimus. qꝛ deus principaliter
ad intentionem aſpicit. Propterea ſubiũxit
Aug. ibidẽ non deeſt multa ꝑcatio. ſi feruens
perſeuerat intentio.

10 Quarto reqrit̃ orõ ꝙ fiat cũ bõa intẽtõne
⁊ feruẽt̃ Sȝ h̃ querit̃. Vtrũ orõ vocalis ſine
mẽtali attẽtione ſit efficax. R. ſm Ri. vbi. s.
q. vi. ꝙ triplex ẽ efficacia orõis. Pria ẽ ĩ me-
rendo ſeu ſatiſfaciendo. Scda ẽ in ĩpetrando
Tertia ẽ orantẽ ſpũaliter ⁊ ſenſibilit̃ reficiẽ-
do. Vñ nullã iſtaꝝ hȝ vocalis orõ. niſi eã ꝯco
mitet̃ ꝯcors meditatio. Moralis eĩ nõ ẽ act⁹
exterior. niſi ꝑ ꝯpatiõeȝ ad actũ rõis ĩteriorẽ
Aduerte tñ ꝙ intẽtio debita ⁊ actualis ſi ad
ſit. in pñ. vocalis orõis. lȝ poſtea mẽs euaget̃
niſi talis euagatio interrũpat primã intẽtio
nem ꝑ ꝯriã intẽtionẽ ſic ẽ meritoria ⁊ ĩpetra
tiua orõ vocalis ſine attẽtiõe ꝑ ꝟtutẽ prime
intẽtõis. ſicut cũ qs ꝑ bonã intentõem inci-
pit ꝑegrinari vel elemoſinã dare. totũ ſequẽs
eſt meritoriũ ꝟtute intentõis ꝑme. q̃uis ceſ-
ſet ſua intẽtio actualis Sȝ talis orõ ſine attẽ
tione nõ hȝ tertiã efficaciã. ſ. ſpũalit̃ reficien
di orantẽ niſi quãdiu eam ꝯcomitat̃ attentio
actualis. Et ſic intelligit̃ illud ꝑme coꝝ. xiiij
Si orẽ lingua. ⁊ ſpiritus meus nõ orat mens
mea ſine fructu eſt. ſ. ſpũalis refectionis.

11 Sȝ qñ dicet̃ ꝑ euagatõem interuenire ꝯriã
intentõem. R. lȝ Ric. nõ declaret. Dic ꝙ tũc
qñ hõ volũtarie alia cogitat nõ ꝑtinentia ad
orõem Et de h̃ vide. s. Hore. §. xxvi. Et quõ
eſt peccatũ. Vñ dicit Cypri. de orõne dñica.
Quõ audiri te a deo poſtulas. cũ ipẽ te ñ au-
dias. Et Ber. cãmur nobis deeſſe gr̃am. ſȝ iu
ſtius ipa gr̃a ꝯquerit̃ nõnullos deeſſe ſibi Et
Caſſianus. Nũquã orat quiſquis etiã flexis
genibus. ſi vagatiõe diſtrahit̃. Propterea di
cit Cy. Nihil aliud cogitet ali⁹ q̃ȝ id ſolũ qd̃
ꝑcat̃. Facit. de ꝯſe. di. i. c. qñ aũt. ⁊. di. v. nũq̃ȝ
Et eſt etiã aduertendũ ꝙ triplex pt̃ applicari
intentio orõi vocali. ſ. aut applicando eã ad
ꝟba que dicũt̃. aut ad illud qd̃ petit̃. aut ad il
luȝ cui orõ porrigit̃ ⁊ quocũq̃ȝ iſtoꝝ modoꝝ
adſit intentio non ẽ inefficax orõ ad ſatiſfaci
endũ Et ego dico nec ad impetrandũ vel refi
ciendũ Sed ſcda intentio melior eſt q̃ȝ ꝑma.
⁊ tertia q̃ȝ ſecunda. Vñ hugo. de ꝟtute oran
di. Pura inquit orõ eſt qñ ex abundantia de
uotionis ita mens accendit̃. vt cũ ſe ad deum
poſtulandũ ꝯuertitur pre amoris eius magni
tudine etiã petitionis ſue obliuiſcat̃. Nã ali-
qñ nimia attẽtio ad verba poſſet eſſe impedi
tiua orõis. ſ. qñ homo vult nimis in ꝑticula-
ri cogitare de verbis. qꝛ ſm phm̃. ij. topicoꝝ.
Nõ poſſumus multa cogitare ſimul. vñ ſuffi-
cit ꝙ prima intẽtio ſit talis ꝙ ſufficiat ad in
tegrã informationẽ verboꝝ. Et ideo Hugo.
vbi. s. dicit. Oratio perfecta eẽ oĩo nequit ſi
eam meditatio nõ ꝯcomitet̃ aut ꝑcedat His
omnibus concor. Tho. vbi. s. De hoc vide.
Hore. §. xxvi.

Quinto requirit orõ ꝙ vtilia ad ſaluteȝ pe 12
tat. ⁊ ſic eſt petere iuſte.

Vtrũ ſit aliquid determinate petendum in 13
orõe. R. ſm Ri. vbi. s. q. iiij. Quedã ſunt qui
bus nõ poſſumus male vti. ſicut ꝟtutes. gra
tia. ⁊ gloria. ⁊ talia determinate petẽda ſunt
in orõe. Quedã ſunt quib⁹ poſſumus vti bñ
⁊ male. ſicut habere diuitias. filios. vxoreȝ ⁊
hmõi. ⁊ talia nõ ſunt determinate petẽda in
orõe. ſed ſub ꝯditiõe. ſ. ſi deus ꝓuidet illa ad
ſalutẽ noſtrã vtilia. Quedam ſunt quib⁹ vti
bene nõ poſſumus. ſicut peccatis ⁊ hmõi ma
lis. ⁊ talia non ſunt a deo petenda in orõne.

Sȝ cur aliquid petim⁹ cũ deus ſciat quo in 14
digem⁹. R. ſm ꝙ dicit Aug. in ep̃la ad ꝓbã.
Ille qui nouit quid nobis neccãriũ ſit ꝑus q̃ȝ
petimus nõ voluntatẽ nr̃am vult ſibi ꝑ petiti
onẽ nr̃am innoteſcere. qꝛ eã non põt ignorare
ſȝ vult exercere in oĩb⁹ deſideriũ nr̃m quo poſ
ſimus capere qd̃ ipẽ ꝑparat dare. hic ⁊ Gre.
xxiij. q. iiij. Obtineri inquit nequaq̃ȝ pñt. qui
predeſtinata non fuerunt. ſed ea que ſancti
viri orando efficiunt ita predeſtinata ſunt.

vt p̄cibus obtineant̄. ḡ non oramus vt deus aliquid ſciat. vel vt eū inuitemus. ſed vt obtineamus qd̄ voluit p̄cibus obtineamus.

15 ¶ Sexto ꝙ ꝯſtanter fundatus in fide petat. vn̄ Iaco. i. poſtulet aūt in fide nihil heſitās.

16 ¶ Septimo ꝙ petat perſeueranter.

17 ¶ Vtrū orō ſit ſemp̄ meritoria. R. ſm Ric. vbi. s. ꝙ non. qꝛ merito debetur merces ſcd̄m iuſticiā. ⁊ ideo orō facta in peccato mortali non eſt meritoria ꝓprie loquendo de merito. Addo etiā ꝙ non eſt meritoria q̄uis nō fiat in peccato mortali. ſi nō adſit debita attētio ſaltē actualis in p̄n. ſm cōem opinionē Theolo. in. ij. di. xli. Si tn̄ talis attentio adeſt erit meritoria niſi interrūpat̄. vel niſi in orōe neceſſaria. puta in officio reſpectu clericoꝝ ſit notabilis negligētia ī repmēdo vagatōes. qꝛ ſic eēt peccatū. de quo. s. Hore. §. xxvi.

18 ¶ Ad quid valet orō ſiue de eius effectu. R. ꝙ valet ad vincēdas tentatiōes. Vn̄ Hiero. ſup̄ Mat. xiiij. in tentationem intrat q̄ orare negligit. Scd̄o ad augmētāda merita. Tertiō vꝫ ad īpetrādū poſtulata. vt pꝫ ex ſup̄dictis. Quarto vꝫ ad vincendos hoſtes. xxxvi. di. c. vltimo. de Moyſe qui orans vincebat hoſtes Quinto ad ſecretoꝝ diuinoꝝ reuelatōeꝫ. viij q. i. ſi ḡ. Sexto ad celeſtium deguſtationē vnde ſine ipſa non guſtantur diuina.

19 ¶ Vtrꝫ ſemp̄ exaudiat̄. R. ſm Ri. vbi. s. q. vij. ꝙ ſi fit pro ſe ⁊ debito mō ſemp̄ exaudit̄. ſꝫ nō ſp̄ ſtatim. ſꝫ p̄ illo tp̄e q̄ diuina mīa ꝯſpicit exauditionē vtiliorē eſſe oībus penſatis. Aut ſi p̄ alijs. ⁊ ſic nō ſp̄ exaudit̄. Aug. omel. cij. ſup̄. Io. dicit Exaudiūt̄ oēs ſancti p̄ ipſis nō aūt p̄ oībus exaudiunt̄. Subdit tn̄ quanto digniores fuerint orantes p̄ ꝓxi̊o. tāto facili⁹ in nccītatib⁹ p̄ quib⁹ clamāt exaudiunt̄. Hoc em̄ nō ꝓuenit ex defectu orōis. vt nō exaudiatur p̄ alio orans debito modo. ſꝫ ꝓpt̄ indiſpoſitōeꝫ illi⁹ p̄ quo orat̄. qꝛ obſtinat⁹ forte ē. vn̄ Rabanus ſup̄ Mat. xxi. Quotieſcūqꝫ orātes non exaudimur. id̄o fit qꝛ ꝯtra auxiliū noſtre ſalutis petimus. vel qꝛ eoꝝ pro quib⁹ petim⁹ ꝑuerſitas ne impetremus obſiſtit. vel in futurū petitōis differt̄ effect⁹ vt deſideria creſcāt ⁊ perfectius gaudia capiant que requirunt. Hec ille.

20 ¶ Vtrꝫ orō ſit in p̄cepto ita ꝙ q̄libet teneat̄ R. ſm Vldericū ꝙ ſic ad orōem mentalē. Et ego dico ꝙ etiā ad vocalē tenent̄ impfecti ⁊ coēs hoīes. qꝛ mētalē orōem non poſſent habere ſine vocali. ⁊ ꝙ orō ſit de p̄cepto oībus Probo rōe ſic. Hō tenet̄ de iure naturali ad oīa illa que recta rō dictat non poſſe ſine iſtis ſalutem ꝯſequi pꝫ ea nccītate qua quis vult aliquid ea nccītate vult illud ſine quo tale q̄d nō p̄t habere. ij. phiſicoꝝ. Finis īponit nccītatē his que ſunt ad finē. l. oratio. ff. de ſpō. ſꝫ hō nō p̄t ſalutē ꝯſequi ſine orōe. ḡ ad eā tenetur de neceſſitate. Et homo nō poſſit ſaluari ſine orōe pꝫ. Nam ſm ap̄lm ad phil. Nō ſum⁹ ſufficiētes a nobis etiā bonū cogitare. ḡ multo min⁹ opari niſi ex grā dei nobis donet̄ poſſe qd̄ quidem nō donat regulariter adultis. niſi petant p̄ argumentū a ꝯtrario Io. vi. Petite. ⁊ accipietis. Facit. xxiij. q. iiij. c. obtineri. ḡ cū ſine bona opatione nullus poſſit ſaluari qꝛ habitabit in tabernaculo dei qui opat̄ iuſticiā. ſm. p̄s. ⁊ bona opatio nō poſſit eē ſine orōe. ḡ ꝓpoſitum ꝯfirmat̄. Exodi. xx. Memēto vt diem ſabbati ſanctifices. qd̄ ſine orōe fieri non p̄t. Item Luc. xviij. Oportet ſemper orare. Sup̄ quo Criſo. dicit. Oportet neceſſitatem dicit. Corroborat̄ exemplo in practica qua cōiter homines non timent deum qꝛ non habent orōem. Et econtrario ſi eſt aliquis timor dei inuenies in habēre grām orōis. Merito ḡ dicit Hiero. vbi. s. In tentationem intrat qui orare negligit. Et ſuper illud Mat. xvij. Hoc genus demonioꝝ nō eijcitur niſi in orōe ⁊ ieiunio Non ſanat oculū ꝙ non ſanat calcaneū. Ieiunio ſanant̄ peſtes corpis. orōne ꝓ peſtes mentis. Sꝫ aduerte ꝙ iſtud p̄ceptū de orōe eſt affirmatiuū qd̄ ſolū obligat p̄ ſemp̄. aliquos plus aliquos min⁹. Quāto em̄ quiſqꝫ ē debilior. tāto magis indiget auxilio orōis. Et id̄o certa meta vel hora nō eſt determinata. ſꝫ tm̄ quilibet de p̄cepto tenet̄ quātū iudiciū ſue rōis dictat ſibi forte nccāriū orare vt a pctīs deſiſtat ⁊ in bono pſeueret. Clerici tn̄ ⁊ religioſi hn̄t determinatū modum ⁊ tēpus orōis de quo. s. hore. Similiter illi qui hus in pnīa p̄ ꝯfeſſorem eſt iniunctū. vel qui ex voto haberent. Alij autem non videt̄ habere determinatuꝫ tempus. niſi ꝙ ſm. S. Tho. in. iiij. diſt. xv. Seculares tenent̄ diebus feſtiuis diuinis officijs intereſſe. vt miniſtris pro populo orantibus ſuam intentionem conforment.

¶ Que oratio ē efficatior. R. ſm Ri. vbi. s. 21 queſtione. viij. ꝙ orō dominica. qd̄ oſtendit Primo auctoritatis dignitas. quia chriſtus eam fecit. ⁊ diſcipulos docuit. Mathei ſexto Secundo ſententioſa eius breuitas. Tertio petitorum vtilitas. Nam omnia que deſiderare debemus ⁊ petere in hac continentur

Vnde aug. ad ꝓbã. Licet alia ỽba dicamus
orãdo. nihil aliud tñ dicimus q̃ꝫ quod in iſta
orõe poſitũ eſt. ſi recte ⁊ ↄgruenter oremus.
Vñ aduerte ꝙ eo ordĩe poſita ſunt q̃ deſide-
rare ⁊ petere debemus. Exhibet. Primo re-
uerentia illi cui porrigẽda eſt orõ. cũ dr. Pa
ter noſter qui es in celis. in quo captat beni-
uolentiam dei orans. Secundo qꝛ finis ma-
gis deſideratur q̃ꝫ que ſunt ad finem. Ideo
primo petuntur que reſpiciunt finem q̃ꝫ que
ſunt ad finem Reſpicientes finem ſunt due
petitiones. Prima eſt. ſanctificet̃ nomen tuũ
hoc eſt ſm Aug. li. ij. de ſermone domini in
monte. cum dicimus. Nos admonemus deſi-
derare. vt nomẽ eius quod ſemper eſt ſanctũ
etiam apud homines ſanctum habeatur. hoc
eſt non contemnatur. quod non deo. ſed homi
nibus prodeſt. Secunda eſt. Adueniat regnũ
tuum. vnde ſm Aug. vbi. s. in hoc excitamus
deſiderium noſtrũ ad illud regnum vt nobis
veniat. ⁊ in ea regnare mereamur. Vnde per
primam petimus vt deus ab hominibus glo
rificetur. ꝑ ſecundã vt ad dei gloriã veniamꝰ
Petitiones reſpicientes que ſunt ad finem:
Quedã ſunt reſpectu boni. que ſunt due. Pri
ma eſt. Fiat volũtas tua. ſicut in celo ⁊ in ter
ra. In qua ſm Aug. vbi ſupra petit̃ meritum
quo beatitudinẽ mereamur. qđ ↄſiſtit in obe-
diendo mandatis dei. ⁊ ideo ſicut ab angeliſ
in celis fit dei volũtas. ſic ⁊ a nobis in terris
ꝑ verã obedientiã. Scđa eſt. Panẽ no. quo.
da no. ho. In qua petit̃ victus quotidianus
ad ſuſtentatõez neceſſarius. vel victus aĩe
id eſt eucharistie ſacr̃m tanq̃ꝫ inſtr̃m quo poſ
ſumus nos iuuare. Quedam petitio eſt reſpe
ctu mali culpe. ⁊ hec eſt. Dimitte no. de. no. ſi
cut ⁊ nos. di. de. noſtris. Vñ Aug. vbi. s. de-
bita peccata dici manifeſtũ ẽ. ⁊ in hoc admo
nemus nos quid facere debeamus vt remiſſi-
onem peccatoꝝ habeamus. ſm Aug ad ꝓbã.
vt ibi. ſicut ⁊ nos di. de. noſtris. Quedam eſt
que reſpicit mala inclinata nos ad peccatuꝫ
que eſt. Et ne nos indu. in tem. qđ nõ ita intel
ligit̃. vt non ꝑmittat nos tẽptari. qꝛ q̃n̄q̃ꝫ hõ
in temptatione ꝓbat̃ ad bona ⁊ humiliat̃ ad
deũ. Sꝫ ſic intelligit̃ vt nõ deſerti diuino ad
iutorio alicui tẽptationi. vel ↄſentiamus de-
cepti. vel cedamus afflicti. ſm Aug. ad ꝓbã.
⁊ ideo aliud eſt tentari aliud eſt in tentatio-
nem induci. Quedam reſpiciunt maluꝫ pene
que eſt. Sꝫ libera nos a malo. In qua admo
nemus nos ſm Aug. vbi. s. Nondũ nos eẽ in
illo bono. vbi nulluꝫ patiemᷓ malũ Vñ de hac

orõne dicit Iſi. ꝑmo li. de ſum. bono. c. xxij.
Fidei ſymbolum. ⁊ dñica orõ ꝓ tota lege par
uulꝭ eccleſie ad celoꝝ regna ſufficit Et Aug.
in encħ. c. xv. de quotidianis ⁊ breuibus leui
buſq̃ꝫ peccatis. ſine quibꝰ vita nõ ducit̃ quo-
tidiana oratio fidelium ſatiſfacit. Eoꝝ enim
eſt dicere. Pater noſter ⁊c̃.

ORATORIUM priuatũ quilibet in domo
ꝓpria habere p̃t. ſꝫ nõ dꝫ habere formam
eccĩe. nec ibi aliq̇s dꝫ celebrare. niſi ſit ꝑuile-
giatꝰ. ꝟ de licẽtia epi. alit̃ dꝫ deponi celebrãs
de con. di. i. vnicuiq̃ꝫ. ⁊. c. clericos. ⁊. c. ſi q̇s.
¶ Qua immunitate gaudet. vide Immuni- 1
tas. §. xxvi. ⁊ in quo differt ab eccleſia. vide.
ſupra Eccleſia. §. iij.

ORDO primo. ſm Hugo. de ſanc. vict. eſt
ſignaculũ quoddã in quo ſpũalis p̄tãs
⁊ officiũ tradit̃ ordinato. ⁊ ſm. S. Tho. in. iiij
di. xxiiij. ſignaculum hic ſtat pro ſignaculo in
animam diuinitus impreſſo.
¶ Quot ſunt ordĩes. R. ꝙ ſunt. vij. vt hẽtur 2
ꝑ mgr̃m in. iiij. di. xxiiij. c. i. ſ. Hoſtiariatꝰ. Le
ctoratus. Exorciſtatus. Acolitatus. Subdia
conatus. Diaconatꝰ. Preſbiteratꝰ. Priã tõ
ſura eñ nõ eſt ꝓprie ordo. ſꝫ diſpoſitio ad or-
dines. ſm Ri. eadẽ di. Facit. xxiij. di. de pſal-
miſtatu. Qui pſalmiſtatus ideꝫ eſt qđ prima
tonſura. Et in hoc ↄcordãt cõiter Theologi
ſꝫ canoniſte tenẽt ꝙ ſunt nouẽ ordĩes. ſm no
ueꝫ ierarchias. ſ. ꝑma tõſura ſeu pſalmiſtatꝰ
⁊ ordo epãlis. Et ꝙ prima tonſura ſit ordo.
eſt tex. in. c. cũ ↄtingat. ⁊ ibi do. Anto. ⁊ cano
niſte. de eta. ⁊ qua. or. Similiter ꝙ epãtus ſit
ordo. ⁊ ꝙ ĩprimat̃ caract̃ iudicio meo. Facit
in cõuincibiliter. tex. i. c. i. de ordinat̃ ab epõ
qui epi. re. vbi patet ꝙ licet reſignauerit. ni-
hilominus ↄfert ordines. licet non executio-
nem ꝙ non poſſet ſi caracterem indelebilem.
non impreſſiſſet ordo epiſcopalis. ⁊ ſic ſm ca
noniſtas erunt nouem ordines. ⁊ de eoꝝ offi
cijs. vide in ſuis titulis.
¶ Vtꝝ in omni ordine imprimat̃ caract̃. R. 3
ſm Ri. vbi. s. ꝙ ſic ⁊ quid ſit. vide. s. caract̃.
¶ Sed nunquid ꝑexigitur caracter baptiſmi 4
R. ꝙ ſic. de neceſſitate. c. veniens. de pre. nõ
bap. Secus ſi ſacramento confirmationis. qꝛ
non confirmatus ſi ordinet̃ recipit caracte-
rem ordinis.
¶ In q̃ actu ĩpmit̃ caract̃ in q̃libet ordĩe. R 5
ſm Ri. vbi. s. Pro generali regula tenẽdũ ẽ
ꝙ in ſuſceptõne illiꝰ exterioris ſigni ĩprimit̃
caracter in q̃libet ordĩe. in q̃ ſigno ꝑncipalis
p̄tãs quã recipit ille ordo ſignificat̃ expſſius

ad quam ↄcurrunt alicuius inſtrūti traditio ⁊
verbi expreſſio. q̄ verbo expꝛeſſius determinatᷣ
inſtrumēti ſignificatio. Et iō q2 principalis
ptās. quā reſpicit ordo Hoſtiariī expꝛeſſius ſi
gnificatᷣ in clauiū Eccleſie datione ꝙ̄ in aliq̄
alio. qḋ circa ipm fiat. Et ptās lectoris in h̄
ꝙ ab epō ſibi traditᷣ codex lectionū diuinarū
Et ptās exorciſte per hoc ꝙ de manu epī reci
pit libꝝ exorciſmoꝝ. iō in eoꝝ datiōe ip̄rimitᷣ
Et ptās acoliti. ſm. S. Bo. Ric. ⁊ Pe. ⁊ ali
os reſpicit ꝑncipaliter portare cereoſ. ⁊ iō ip̄ri
mitᷣ ꝑ h̄ ꝙ accipit cādelabꝝ de manu epī. Aliī
dicūt vt. Tho. ꝙ ip̄rimitᷣ ꝑ hoc ꝙ traditᷣ vrce
olus. q2 ꝑncipalius ꝑ id ſignificatᷣ eius ptās.
Sz verius ē pmū vt pz. xxi. di. cleros. vel dic
ꝙ vtrūqꝫ dz accipere. vt in. c. Acolitus. xxiii
di. ⁊ in. c. perlectis. xxv. diſti.

7 ¶ Sed queritᷣ an requiratᷣ ꝙ talia inſtrūa acci
piā de manu epī. R. ꝙ nō ē neccitate. ſm Ri.
in iſtis ordinibꝰ minoribus. ſz ſufficit poſtq̄
ſunt ab epō inſtructi q̄liter in officio ſuo dn̄t a-
gere. inſtrm accipiant ab Archidiacono de
mādato epī ⁊ voluntate in cuius acceptione
imprimitᷣ caracter. q2 inſtrūi traditio ꝑncipa-
lius eſt ab epō ꝙ̄ ab archidiacono. Et ꝓ iſta
opinione ē tex. in. c. acolitus. xxiii. di. In ma
ioribus hn̄ oz ꝙ de manu epī. xxiii. di. c. ſubdi
aconus. Poteſtas ſubdiaconi pz ꝑ hoc ꝙ ac-
cipit de manu epī patenam ⁊ calicem vacuū.
iō in hoc imprimitᷣ caracter. q2 ꝑncipalis a-
ctus eius eſt vaſa dominici corꝑis. ⁊ oblatio
nes offerre diacono. Et legere epſtam eſt ſecū
darius actus nō principalis. ꝓpterea legitur
etiam a nō ſubdiacono. ptās diaconi non pt
exprimi quantū ad eius ꝑncipalē actū. qui ē
ptās portādi corpus xp̄i in patena. ⁊ diſpen
ſandi corpus xp̄i. ⁊ ideo exprimitᷣ quantū ad
eius actū ſecūdariū in traditione libri euāge
lioꝝ. in qua imprimitᷣ caractᷣ. ſm Ri. ⁊ Tho.
Aliī dicūt ꝙ imprimitᷣ caracter in manus epī
impoſitiōe. vt. S. Bo. ⁊ Pe. ⁊ ꝓ hac opi. facit
xxiii. di. c. diaconus. iuncto. d. c. cleroſ. Pote
ſtas ſacerdotis ↄferᷣ qn̄ ab epō dr̄ Accipe ſpi
ritū ſanctū. quoꝝ ⁊c. ⁊ huiꝰ opi. eſt. S. Bo. ⁊
Pe. Aliī dicūt vt Sco. in. iiii. di. xxiiii. ꝙ ibi
ſunt due forme ꝑtiales. In quaꝝ altera ↄfer
tur ptās ↄficiendi eucbariſtiam. In reliqua
ptās abſoluendi in pnīa. ⁊ iſtis ↄiūguntᷣ due
materie. hoc eſt duo ſigna viſibilia. Propria
forme prime eſt traditio calicis ⁊ patene cuz
hoſtia. ⁊ vino. ⁊ vbis. accipe ptātem celebrā
di ⁊c. Scḋe forme eſt impoſitio manus epī ſu
per caput cū verbis. Accipe ſpm̄ſanctū. vt ſic
epīs concorditer agat ſummo epō chriſto. qui
prius ↄtulit poteſtatē apoſtolis ↄficiendi ꝙ̄
abſoluendi. hec ille. Et hoc credo verius quo
ad primam materiā correſpondentem prime
forme. Sed quo ad ſecundam materiā corre-
ſpondentē ſecūde forme que eſt manus impo
ſitio epī cū illis vbis accipite. Non credo q2
tex. in. c. vlti. de ſacra. vncti. innuit. ꝙ manus
ip̄oſitio n̄ eſt de ſubſtātia forme. q2 ſi omiſſa
fuerit nō dz reiterari. ſz ſuppleri. nec ſimiliter
ꝑdicta verba accipite. q2 ſunt quedā paſtora
lia que ipſa nō hn̄t. ſz hn̄t alia vba qn̄ impo-
nitᷣ manus. Epatus vo ordo quo ad caracte
rem ſuſcipitᷣ in vnctione capitis ex criſmate.
Sz hoc nō eſt veꝝ ꝑ. c. vnicū. in. ꝑn. de ſacra.
vncti. vbi dicit ſupplendū qḋ ē omiſſum. Im
primitᷣ ḡ ex ip̄oſitiōe manuū epōꝝ ſuꝑ caput
eius. vt pt elici ex. c. epīs. iuncta glo. xxiii. di.
Nec ob. c. vlti. de ſacra. non ite. q2 loquitᷣ de
impoſitione que fit diacono ⁊ ſacerdoti q̄ nō
eſt de eſſentia pſalmiſtatus. ſeu prima tonſu-
ra que confertur cum ei capilli abſcinduntur

¶ Que ſunt neceſſaria in quolibet ordine. R. 8
ꝙ vt colligo in diuerſitate doctoꝝ dicenduz
eſt ꝙ oīa ſtatuta in paſtorali debent intelligi
ita neceſſaria ꝙ ſi aliquid omittatᷣ nihil fiat.
⁊ neceſſario totum ſit iterandum. niſi omiſſa
ſint de illis de quibus in iure eſt expreſſum ꝙ
non ſunt de neceſſitate. vt vnctio. vt in. d. c.
vnico. de ſacra vncti. Et manus ip̄oſitio in
ordinatione diaconi vel preſbiteri. d. c. vlti.
de ſacra. non iterā. Et quedam oratōnes alie
ab illis que dicuntᷣ quando aliqua inſtrumen
ta traduntur. Et quedam alia forte minima
que ex ſe patent non eſſe de ſubſtātia ordinis.
ſicut ꝙ ſit genuflexus. ⁊ ſimilia. que magis
ſunt ad deuotionem excitandam. Item tem-
pus. de tempo. or. c. ſane. Itez etas. di. lxxvii
ſubdiaconus Item ꝙ ab epō ꝓprio recipiat.
⁊ non ſimul plures accipiat. de ſacra. nō ite-
ran. c. i. ⁊ vlti. Item ꝙ a latino vel greco epi
ſcopo recipiantᷣ. de tēpo. or. ꝙ tranſlationez.
Item miſſa in minoribus ordinibꝰ ⁊ hmōi.

¶ Sed nunquid tactus corꝑalis inſtrūi ſit de
ſubſtantia ordinis. Tho. in quarto. di. xxiiii. 9
tenere videtᷣ ꝙ ſic. ⁊ verius credo. ꝙ̄uis aliī
dicant ꝙ ſolū porrectio inſtrumētiꝫ ⁊ manus
extentio ſit de ſubſtantia. ar. l. qḋ modo. ff. de
acquiren. poſſeſſ. q2 in ſacramētis requiritᷣ ta
ctus corꝑalis. vt patet in baptiſmo. vnctione
⁊ hmōi. Et h̄ pz in paſtorali. ſecus dicūt qui-
dam de impoſitione manuū. q2 nō requiritur
tactus. ſed Hoſſ. ⁊ Hoſti. tenent ꝙ ſimiliter

eſt neceſſari⁹.p.c.ſi.de ſacra.non iteran. Ego
teneo.ꝙ licet in impoſitione manuū non tan
gat ꝙ non ſit aliquid ſupplendū. Et ſimiliter
in inſtrumentis in quib⁹ caracter ex eoꝝ tra-
ditione non imprimit̄.ſ3 ſufficit porrectio. l3
ſit melius tangere. Secus in traditiōe inſtru
mentorum.ex qua caracter imprimitur.

10 ¶ Sed nūquid oportet tangat ambabus ma
nibus. Item oīa.puta patenā ſimul cū cali
ce ⁊ hmōi. R.ꝙ nō credo.ſed ſufficit ſolū tā
gat modicū quid alicuius rei que nullū inter
mediū diſcontinuans habeat ad totū.ar.c.
vnici.de conſe.eccleſie.li.vi.

11 ¶ Utrū ſufficiat traditio euāgelioꝝ ꝓ libro
exorciſmoꝝ.vel ſuppellicium pro dalmatica
⁊ hmōi. R.ꝙ nō niſi in eodē libro ꝯtinerent̄
oīa ſimul.⁊ tūc haberet intentionē tradendi
illū librū qui ꝑtinet ad illum ordinem.

12 ¶ Quid ſi eṗs facit actus ⁊ alius dicit ꝟba.
vel econtrario. R.nihil valet:q2 ſacramenta
ſunt vnitatis q̄ diuidi nō pn̄t.de con.di.ij.q2
paſſus.⁊.xxiiij.q.i.loquit̄. Fallit hoc in mino
ribus ordinibus.vt dictum eſt.

13 ¶ Utrū requirat̄ neceſſario expſſio ꝟboꝝ cum
traditiōe inſtrī. R.ſm Inno.in.c.pſbiter.de
ſa.non ite.ꝙ ſic.ita ꝙ ſi pars illius ordīnis
ſit dimiſſa a capite eſt inchoāda.⁊ bn̄.q2 ma
teria cuiuſlibet ſacramenti eſt inſtrumēti tra
ditio.forma vero eſt expreſſio verborum.

14 ¶ Quid ſi aliq̄d ſit omiſſum. R.ꝙ ſi omiſſū
ſit de neceſſitate ſeu ſubſtātia ordīs ſic totum
eſt iterandū.ſi ꝟo nō ſit niſi de bn̄ eē.vt ea q̄
nō ſunt de neceſſitate.ſic in alia ordinatione eſt
ſupplendū.⁊ ad eodē qui ꝓus ordinauerat ſi
pt.⁊ nō ab alio.ſm Inno.vbi.s. Niſi qn̄ pri
mus nō pt pficere.nec ante ſuppletiōes pt exe
qui ea q̄ ſunt illius ordinis.ar.lij.di. ſollicitu
do.hec ex Inno.⁊ Hoſt.⁊ Goff.in.d.c.pre-
ſbiter.nec poterit talis ſuppletio fieri niſi tē-
pore debito ad ordinationes tenēdas.ar.pfa
ti.c.ſollicitudo.

15 ¶ Sed quō ſupplebit̄ qn̄ aliquid ē omiſſū. R.
ſi erat de ſubſtātia.vel dubiū.an ſit de ſubſtā
tia.ſm Inno.vbi.s.totū replicabit̄. Si vero
certū eſt ꝙ nō erat de ſubſtātia tūc indut⁹ qn̄
ordines dant̄ veniet ⁊ accipiet qd̄ eſt omiſſū
ſolū. Propterea qui nō habuit impoſitionē
manuū.ſm Hoſt.ſolūmodo eā accipiet.quia
ſcdm eū nō ē de ſubſtantia.vt dictū eſt. Et ſi
quis preſbr̄ in ſua ordinatōe habuiſſet īpoſi-
tionē manuū.ſ3 nō fuiſſent dicta ꝑdicta ꝟba
accipe ſpm̄ ſanctū ⁊c̄.ſ3 alia ſm aliqua paſto-
ralia epiſcoporum:tūc nihil iterādum eſt vel
ſupplendum.

¶ Utrū in collatione ordinum ꝯferat̄ gratia 16
gratum faciens. R.Ri.in quarto di.xxiiij.ꝙ
ſic ſi ſuſcipiatur digne.

¶ Utrū caracter vnius ordinis de neceſſita- 17
te pſupponat caracterē alteri⁹ ordinis. R.ꝙ
nō.ſm cōiter doc.in.quarto.di.xxiiij. S3 quo
ad executionē ſic.de quo dic vt ſupra. Irre-
gularitas primo.§.xxxvi.

¶ Utrū ordo liberet a fortuna ſuili. R.ꝙ ſic 18
epatus vel ſacerdotiū ſiue ſit ſeruit̄.vel aſcri
pticia.vel curialis.xlv.di.ſeruus.ſi ſciente.

ORdo.ij.a quo pt dari. R.ſm Ho.in.c.
cū ꝯtingat.de eta.⁊ qua.⁊ ſequit̄ Pa.in
c.quanto.de ꝯſue.ꝙ prima tonſura que cleri
catus dr̄.vel pſalmiſtatus qui idē ſunt pt da
ri a quocūq3 ſacerdote ꝑrochiali ſuis ſubie-
ctis. Et iſtud tenet Hugo.Ray.Io.Inno.
⁊ etiā Archi.in.c.nullus eṗus.de tempo.or.
li.vi. Goffre.tenet ꝙ non pt. Et ſic videt̄ ha
bere vſus eccleſie romane. Ego cū Io.an.in
d.c.cū ꝯtingat.dico ꝙ ſi habeat ſupra laicū
quaſi epalem iuriſditionem pt.c.abbates.de
priui.li.vi.ſi non habet ſic nō pt. Et hoc ſeq
tur dn̄s Anto.in.d.c.cū ꝯtingat. Abbas ꝟo
ſi eſt pſbiter.⁊ ab eṗo benedictus vel recuſa-
tus benedici pt dare tres ordines minores.ſ.
clericatum vel primā tonſuram.hoſtiariatū
⁊ lectoratum in ſuo monaſterio ⁊ ſuis mona
chis.ſeu illis qui vt efficiant̄ monachi illuc ac
ceſſerūt.⁊ etiam ſecularibus omnibus ſuper
quibus h3 quaſi epalem iuriſditionē.lxxi.di.
c.i.⁊.ij. Et etiam in alio monaſterio pt eos
ꝯferre ſi eſt inuitatus ab eoꝝ abbate.⁊ illud
monaſteriū ſit exemptum.alias non.ar.lxix.
di.c.i. Tenet tamen Io.lxix.di.§.i.⁊.c.i.ꝙ
hodie abbas pfatus pt etiā dare alios duos
minores.ſ.exorciſtatum.⁊ acolitatū. Et hoc
ſequit̄ Hoſti.⁊ dn̄s Anto.in.d.c.cū ꝯtingat.
de hoc no.in.c.Abbates.de priui.li.vi. Epi-
ſcopus vero pt dare oēs ordines omnib⁹ de
ſua dioceſi oriūdis.aut qui in ſua dioceſi ha
bent domicilium vel beneficium.aut de licen
tia epiſcopi cuius eſt ſubditus ordinandus.
Uel capituli ſede vacante.vel vicarij genera
lis epiſcopo in remotis agente.vel ſui prela
ti ſi ſunt religioſi exempti.hec no.in.c.nullus
de tempo.ordi.li.vi.

¶ Sed quid ſi ſacerdos vel eṗs aut abbas or i
dinat aliquem nō ſibi ſubditū.vt ſupra dictū
eſt. R.ſm Inno.in.c.i.de ſupplen.negli.pre
la.ꝙ nihilominus caracter cōfertur.ar.ix.q.
ij.lugdunenſis. De pena vero tā ordinantis

ꝙ oꝛdinati.vide.s.Irregularitas.i.§.xxxij.
2 ¶ Vtrꝫ papa poſſit dare licentiā nō epo ꝯfe
rendi oꝛdines ſacros.R.Inno.in.ca.quāto
de ꝯſuetudine ꝙ ſic.dōmodo ille cui dat̄ ta-
lis licentia habeat ipſos oꝛdines.quos alteri
vult dare.alias non.
3 ¶ Vtrꝫ epſ q̄ reſignauit epatui.vl̄ degrada
tus.hereticꝰ.aut excōicatꝰ ē ꝯferre poſſit oꝛ-
dineſ.R.ſm Ri.vbi.s.di.xxv.ꝙ ſi fuit legiti
me epſ oꝛdinatꝰ.⁊ ꝯfert oꝛdines ⁊ caract̄ im
ꝑmit̄.ſꝫ nō executio.⁊ de h̄ vide.s.Irregula
ritas.i.§.xxx.⁊.xxxi.moꝛtalit̄ tn̄ peccāt ſcien
ter a talibꝰ oꝛdinē ſuſcipiētes.ſm eundē Ri.
vbi.s.Et ſimilit̄ ſupꝛadicti oꝛdināteſ niſi in
caſu.de quo.s.Irregularitas pꝛimo.§.xxxi.
ORdo tertio quibus ꝑt dari.R.ꝙ omni
bus maſculis qui a iure nō ꝓhibent̄ oꝛdi
nari.Mulieribus aūt nullo mō ꝑt dari.Et ſi
de facto detur nihil fit.qꝛ caracterē nō ſuſci-
piūt.vt no.Ri.in.iiij.di.xxv.ar.iiij.q.i.Nec
ob.c.pꝛeſbr̄.⁊.c.mulieres.xxxij.di.in quibus
vocat̄ pꝛeſbr̄a.⁊.c.diaconiſſam.xvij.q.i.⁊.c.
ſacratas.xxiij.di.qꝛ.non eſt ab oꝛdine.ſed a
pꝛelatione dicitur abbatiſſa.diaconiſſa.⁊ a
viro pꝛeſbitero dicitur p̄ſbitera.vel a vidui-
tate.⁊ ſacrate dicunt̄ a voto ex quo ſe deo cō
ſecrarunt.Quidam tn̄ dicunt ꝙ nec etiā illi
qui nō habent vſuꝫ rōis ſunt capaces.vt no.
Ri.vbi.s.q.ij.Sꝫ d̄ hoc valde dubitarē.ſi da
ret̄ an ſuſciperet caracterē.⁊ potiꝰ tenerem
ꝙ ſic.ar.c.xp̄ianus.⁊.c.ſilueſter.xi.q.i.⁊ qḋ
no.in.c.vel non eſt cōpos.de eta.⁊ quali.
1 ¶ Sed qui ſunt qui ꝓhibent̄ oꝛdinari.R.pꝛi
mo illi qui nō hn̄t debitam etatē.⁊ que ſit re-
ſpectu cuiuſlibet oꝛdinis.vide.s.etas.
¶ Secundo illitterati.vt in.c.nullus epſ.de
2 tempo.oꝛ.li.vi.Vtrum autem ſuſcipiet cara
cterem ſi oꝛdinet̄.dic ꝙ ſic.ar.c.veniens.de
pꝛeſbi.non bapti.Et de hoc vide Clericuſ.ij.
§.i.⁊.ij.
¶ Tertio criminoſi.vn̄ exn̄tes in moꝛtali nō
3 debent ꝓmoueri.de tempo.oꝛ.c.ex tuaꝝ teno
re.⁊.ca.ad aures.Et ſi notoꝛia ſunt crimina
moꝛtalia peccaret moꝛtalit̄ eos oꝛdinās.als
nō.vt.no.in.c.queſitū.de tēpo.oꝛ.Ipſe tn̄ q̄
ſuſcipit peccat moꝛtalit̄.ſiue ſit publicū.ſiue
ſecretū.Et quotieſcū qꝫ exhibet ſe vt miniſter
eccleſie peccat moꝛtaliter.⁊ totiēs quotiens
hmōi actum facit.Unde qui tāgit res ſacras
quaſi ex officio ſuo peccat moꝛtaliter.Secus
ſi ex neceſſitate.⁊ ſicut quilibet laicus facere
poteſt ſcḋm Tho.in.iiij.di.xxiiij.facit ad hoc
c.multi.xl.diſt.

¶ Sed nūquid ſufficit ꝯtritio.R.licet ſit di- 4
uerſa opinio.nihilominus ego credo verius
foꝛe ꝙ ſufficit excepto qn̄ vult dicere miſſam
de quo dic vt.s.Eucharıſtia.ij.§.v.
¶ Quarto bigami.vt in.c.acutius.xxvi.di. 5
⁊ de bigamis ꝑ totū.d̄ q̄ vide.s.bigamia.
¶ Quinto ſolēniter penitētes.l.di.c.ex peni 6
tētibus.⁊.xxxvi.di.illitteratos.de quo vide
penitentia.§.v.
¶ Sexto neophiti.xlviij.di.§.ꝓhibent̄.⁊.c. 7
qm̄.⁊ rō ponit̄ ibidem.c.ſicut.
¶ Septio curiales q̄ ꝓpt̄ aliqḋ officiuꝫ curie 8
ſunt obligati.li.di.c.i.ij.⁊.iij.liij.di.legē.ab-
ſoluti vero a curia non ꝓhibent̄.lxi.di.oſius.
niſi alias ſint infames vel irregulares.vt ī tı
ctis iuribus.
¶ Octauo ratiocinijs obligati.de quibꝰ dic 9
vt infra.Rōcinia.§.i.
¶ Nono fui.d̄ iſtis.dic vt.j.fuitꝰ.§.iij.⁊.iiij. 10
¶ Decimo coꝛpoꝛe viciati.habes de hoc.s. 11
coꝛpoꝛe viciatus.§.i.
¶ Undecimo illegitime nati.⁊ quis dicatur 12
illegitimus.vide filius.
¶ Vtrꝫ illegitimꝰ intrans religionē poſſit ꝓ 13
moueri.R.ꝙ ſic.de iure cōi.ſm Ho.⁊ Ber.
in.c.i.de fi.p̄ſbi..ſed ad pꝛelationem non po-
teſt ſine diſpenſatione pape.de fi.pꝛeſbi.c.is
qui.li.vi.
¶ Quid ſi nō intrat religionem.vide.s.Ir 14
regularitas.i.§.lij.
¶ Vtrꝫ diſpēſatio cū illegitio vt ad clericatū 15
vel ad oꝛdines ꝓmoueat̄ debeat ītelligi de oī
bus oꝛdinibus.vide.s.Clericus.i.§.iij.
¶ Duodecio ꝑegrini ⁊ ignoti oꝛdinari nō de 16
bent.Peregrini ſunt q̄ nō ſunt oꝛiūdi de epi-
ſcopatu.vel nō hn̄t ibi domiciliū aut bn̄ficiū
vt in.c.cū nullꝰ.de eta.⁊ qua.oꝛ.li.vi.Igno
ti ſunt q̄rū oꝛigo ⁊ vita ⁊ regularitas n̄ ē no-
ta epo.xxiiij.di.c.epſ.⁊.ij.q.vij.querēn̄.Naꝫ
ꝑegrini oꝛdinari n̄ dn̄t.niſi hēant lr̄as auten
ticas.vt.j.ꝑegrinus.§.iij.ſimiliter ignoti.ni-
ſi ꝓus examīatione ꝑuia cognoſcant̄.
¶ Decīotertio īfames.⁊ de h̄ vide.s.īfamia. 17
¶ Decimoquarto oēs irregulares ⁊ qui ſint 18
vide.s.Irregularitas.i.
¶ Decimoquinto oēs ſuſpenſi.aut īterdicti 19
vel excōicati.⁊ de iſtis habes.s.Interdictū
iiij.§.i.⁊.j.Suſpenſio.i.
¶ Decīoſexto oēs oꝛdinati in diaconos vel 20
ſubdiaconos a papa nō pn̄t ſine eiꝰ licētia ab
alio oꝛdinari ad ſupioꝛes oꝛdines.c.in diſtri
buendis.de tempo.oꝛ.⁊ in.c.filiū.i.q.i. 21
¶ Decimoſeptimo Hermofroditus.xxxvi.

di.illiteratos.xlix.c.fi.⁊ ſi ordinet᷑ non ſuſci
pit caracterem.niſi ꝑualeret ſexus virilis. ſi
equalis eſſet non ſuſciperet.ſm Ro.

3 ¶ Decimooctauo ꝯiugati.niſi velint religio
nem intrare.vel ad ſacros ordines promoue
ri.c.fi.de tẽpo.ordi.li.vi.de quo dic. vt ſ. Ma
trimonium.iiij.§.viij.

¶ Sȝ quid ſi ep̄s ordinat aliquẽ p̄ſatoꝝ. R.
ꝙ mortal'r peccat.ſm Tho.in.iiij.di.xxiiij.ni
ſi cū eis diſpẽſaret in caſib⁹ in quibus p̄t. Et
vltra hoc ſi ordinat infantẽ.niſi religionẽ in
traret Aut ꝯiugatū niſi velit ad ſacros ordi
nes ꝓmoueri.vel religionẽ intrare.vel illitte
ratū.ſuſpẽſus ē ꝑ ānū a collatōe oīm ordinū
vt no.in.c.eos.⁊.c.nullus.de tẽpo.or.li.vi.

4 ¶ Vtꝝ p̄latus poſſit cogere clericū ad ordi
nes ſuſcipiẽdos. R.ſm cōiter doc.in.c.q̄ris.
de eta.⁊ qua.ꝙ ſi hȝ bñficiū p̄t cogere.niſi le
gitime excuſet᷑.de quo vide ibidẽ. Si xͦo non
hȝ beneficiū eccleſiaſticū non p̄t cogere.⁊ or
dināſ inuitū qui non eſt beneficiatus eſt ſuſ
penſus a celebratione miſſe ꝑ annum.⁊ debet
deponi.lxxiiij.di.c.i.⁊.ij.

5 ¶ Vtrū coacte ordinatus ſuſcipiat caracte
rem. R.ꝙ ſi coactio ſit ꝯditionalis. puta vt
euadat mortẽ ſic ſuſcipit.ar.c.vbi iſta didici
ſti.lxxiiij.di.⁊.c.de iudeis.xlv.di.c.ꝙ quidā.
i.q.i.q: voluntas coacta volūtas eſt. xv.q.i.
merito.ſed ſi coactio ſit abſoluta. puta q: ꝑ
vim ordinat᷑.ſic non ſuſcipit caracterē. facit
c.maiores.in fi.de baptiſ.

6 ¶ Sed nūquid talis ordinatus metu ꝯditio
nali teneatur ꝯtinere. R.ꝙ nō ſi metus talis
fuit qui potuit cadere in ꝯſtantẽ virū ꝑ.c.pla
tum.de his que vi.me.⁊ in.c.ad aures.de eta.
⁊ qua.or.q: integritas eſt res voti nō p̄cepti
c.integritas.xxxij.q.i.

ORdo.iiij.quo tp̄e dȝ dari. R.ꝙ prima
tonſura p̄t dari oī tp̄e.ſm Ho.⁊ ſeq̄tur
do Inno.in.c.ꝯſultationi.de tempo.or. Mi
nores ordines p̄t ep̄s quilibet in dieb⁹ dn̄icis
dare vni vel duobus ⁊ non pluribus.ſm Ho.
in.c.de eo.de tempo.or.vbi tex.eſt. Sed In
no.⁊ Goff.ibidem tenent ꝙ etiā pluribus q̄ȝ
duobus p̄t dare.dūmodo nō videat᷑ ordinati
onē generalē facere. Sed opinio Hoſt.cū in
hereat littere eſt tutior.q: in re dubia tutius
eſt ſeruire xͦbis edicti.l.i.§.ſi is.ff.de exerci.
ac. Papa ꝯfert ſubdiaconatū in oībus domi
nicis diebus ⁊ alijs feſtis p̄cipuis. di.lxxv.c.
vlti. Et Hoſti.dicit in.d.c.de eo.ꝙ oēs ordi
nes ⁊ omni tp̄e p̄t ꝯferre papa.ar.c.ad hono
rem.de aucto.⁊ vſupallij.

¶ Sed nūquid p̄t ep̄s dare quatuor ordines 1
minores in alijs feſtis q̄ȝ de q̄bus in.c.fi.de fe
rijs. R.do. Anto.in.d.c.de eo.recitat quoſdā
tenere ꝙ ſic.⁊ quoſdam ꝙ non.ſȝ ſolū in illis
feſtis in quibus virgines ꝯſecrari poſſunt.⁊
Ho.dicit hoc eē tutius.tex.tn̄ dicit in.d.c.de
eo.dominicis ⁊ alijs diebus feſtiuis.

¶ Vtrū abbates ſimiliter poſſint dare quat 2
tuor ordines in p̄dictis diebus dn̄icis.vel fe
ſtiuis ſicut ep̄i.do.Anto.in.d.c.de eo.⁊ in.c.
cū ꝯtingat.de eta.⁊ qua.tenet ꝙ ſic. imo ſm
Hoſti.videt᷑ ꝙ potius his diebus debeāt da
re q̄ȝ in quatuor tẽporibus ne videant᷑ gene
ralem ordinationem facere.⁊ placet. Alij or
dines debent dari ab ep̄is tm̄ in ſex tempori
bus anni.ſ.in ſabbatis quatuor tempoꝝ anni
Et in ſabbato mediante ebdomade quadra
geſime.in quo cantat᷑. Omnes ſitientes. Et
in ſabbato ſancto.lxxv.di.per totum.⁊ de tẽ
po.ordi.per totum.

¶ Sed nunquid tempus eſt de ſubſtantia or 3
dinum. R.ꝙ nō.c.ſane.de tempo.or.

¶ Que pena ꝯferentis ⁊ ſuſcipientis ordīes 4
extra p̄ſata tempora.⁊ quis poterit diſpenſa
re.vide.s. Irregularitas primo.§.xxxv.

¶ Vtꝝ poſſint ꝯferri poſt prandiū. R.ꝙ nō 5
tn̄ ſi ꝯferunt᷑ tenent ſm hugo.lxxv.di.ordina
tiones.⁊ Ber.Lau.Io.⁊.Gof.in.d.c.de eo
Ray.xͦo ponit ieiuniū ordināt̄ȝ ⁊ ordinati in
ter illa q̄ ſunt in dubio.an ſint de ſubſtātia vł
ne.⁊ ꝓpterea tenet ꝙ totum ſit reiterandum.
q: non dicitur reiteratum qd̄ neſcitur factuȝ
c.veniens.de p̄ſbi.non bapti. Contrarium tn̄
credo verius in minoribus ordinibus.per no
tata.in.d.c.litteras.⁊.lxxv.di.ꝙ a patribus.
in quib⁹ miſſa nō eſt de neccitate. Sed in maio
ribus dicerem cū Ray.cū miſſa ſit de ſubſtan
tia.vt no.do.Anto.in.d.c.litteras.

ORdo.v.vbi debet ꝯferri. R.ꝙ in eccle
ſia epiſcopali.ar.lxxvij.di.c.i. Sȝ de cō
ſuetudine dant vbi volunt.lxxv.di.in palea.

ORdo.vi.quo ordine debet accipi. Reſ
pon.ꝙ gradatī incipiendo ab infimo a
ſcendendo vſq; ad ſupremum.ſ.prima tonſu
ra ſeu pſalmiſtatus.hoſtiariatus.lectoratus
exorciſtatus.acolitatus.ſubdiaconatus.dia
conatus.preſbiterat⁹.⁊ epiſcopatus.lix.di.
ſi officia.lxxvij.di.c.i.

¶ Quid ſi quis vno vel pluribus premiſſis 1
ad ſuperiorem ordinet.vide ſupra. Irregu
laritas.§.xxxvi.

¶ Quot ordines poſſunt ſimul conferri. R. 2
Inno.⁊ Ho.in.c.de eo.de tempo.or. tenent

ꝙ prima tonſura ⁊ quatuoꝛ minoꝛes nō pn̄t
dari vna die.per.ca. litteras.⁊ ꝑ.c. dilectus
eodem ti.⁊ in iſto capitulo de eo nihil dicit̄
de pſalmiſtatu.⁊ hoc ſequit̄ do.Anto.in.d.c
de eo.glo.tn̄ in.d.c.eo.tʒ ꝙ oēs mīoꝛeſ ſimul
vna die pn̄t ꝯferri.⁊ Hoſt.facit ꝓ ea tex.in.d
c.de eo.vbi dicit mīoꝛes oꝛdines.⁊ ſic oēs mi
noꝛes.xix.di.Si romanoꝝ.Ego ſeruarē ꝯſue
tudinem in h͞.ſʒ vbi nō apparet de ꝯſuetudine
tūc tenerē opinionē Hoſt.⁊ Inno.que vide
tur veriοꝛ.qꝛ.d.c.d̄ eo.ſupius exp̄ſſerat ſolū
de quatuoꝛ minoꝛibꝰ.⁊ poſtea addidit mino
res.⁊ iō iſta indiffinita reſtringēda ē ad ſup̄
expreſſa.Facit.l.pōponius.in pn̄.ff.de ꝓcu.
vnus aūt ſacer oꝛdo cū p̄dictis minoꝛibꝰ.vel
duo ſacri oꝛdines eadem die vni ꝑſone ꝯferri
nō pn̄t.nec in hoc diſpenſari p̄t.niſi ꝑ papaʒ
vt no.Inno.⁊ Hoſti.in.c.dilectus.de tēpo.
oꝛ.ſʒ ꝯferri dn̄t ſinguli ꝑ ſe ⁊ ꝑ certa interſti
tia tempoꝝ.lxxvij.di.in ſingulis.⁊.c.quicūq;
vn̄ ſʒ aliq̄s oꝛdinatoꝛ ꝯtinuaret ieiuniū vſq;
ad dn̄icam de mane.⁊ oꝛdinandus.nō tn̄ poſ
ſet qui in ſabbato vnū ſuſceperat.aliū die do
minico recipere.qꝛ cenſetur pro eodem die.c.
litteras.de tempo.oꝛ.Fallit hoc ſm Ber.in
ep̄o qui in ſabbato p̄t in ſacerdotem oꝛdina-
ri.⁊ in dominico in ep̄m conſecrari.
¶Que pena ꝯferentis oꝛdines ꝯtra p̄fatam
5 foꝛmā.ſ.duos ſacros vno die.vel minoꝛes cū
vno ſacro.R.ſm Ber.in.ca.dilectus.de tem
po.oꝛdi.ꝙ ſuſpenſus eſt a ptāte oꝛdinādi.do
nec per papā cū eo diſpenſet̄.Sed do.Anto.
in.c.lr̄as.eo.ti.dicit ꝙ nō eſt ſuſpēſus.ſʒ ſuſ-
pendendus ab oꝛdinibus dandis ſic collatis
Sʒ oꝛdinatus bn̄ eſt ſuſpenſus ip̄o facto.⁊ a
ſolo papa p̄t abſolui in.d.c.lr̄as.in fi.de quo
vide.s.Irregularitas primo.§.xxiij.

ORdo.vij.qūo debet conferri.R.ꝙ pri
mo dʒ p̄cedere ſcrutiniū ſiue examīatio
per Archidiaconū de iure cōi.de officio Ar-
chi.ad h͞ ⁊.c.vt noſtrū.⁊ de elec.c.nihil ē.§.
ep̄i.ſ.de vita moꝛibus ⁊ qualitatibus ⁊ cete-
ris que requirunt̄ in oꝛdinato.ſ.ꝙ nullū im-
pedimentū de ſupraſcriptis habeat.Itēʒ ꝙ
ſit ſobꝛius nō ebꝛioſus.xxxv.di.⁊.xliiij.ꝑ to-
tum.Itē prudēs.xxxvi.di.vſq;.xl.di.Item
oꝛnatus ꝟtutibꝰ.xl.di.vſq; ad.xlij.Item ca
ſtꝰ.xlij.di.§.pudicos.⁊.xxvi.di.vſq; ad.xxxv
⁊.lxxxvi.di.per totū.Nō litigioſus.xlvi.di.
lxxxx.di.lxxxviij.di.lxxxvi.di.peruenit.Nō
cupidus.xlvi.di.⁊.d.c.ꝑuenit.Item domui
ſue bene p̄ſidēs.lxvij.di.§.neceſſe.lxxxvi.di.
lxxxix.di.lxxxxi.di.Item ieiunus.lxxv.diſt.

ꝙ a patribus.Scd̄o dʒ miſſa celebꝛari ab eo
qui vult oꝛdinare.Nō aliqui vt Ray.tenent
ꝙ ſi miſſa omittat̄ nihil fit.ſʒ totū iterandum
eſt.Hugo tn̄ ⁊ Io.vij.di.in.c.oꝛdinatōes eſ
primo.⁊ Ber.in.c.ꝙ ſicut.d̄ elec.tenēt ꝙ nō
eſt de neccitate.qd̄ credo veꝝ in minoꝛibus.ſe
cus in ſacris.qꝛ eſt de ſubſtantia.vt.s.oꝛdo.
iiij.§.v.Fallit in prima tōſura.que cōiter ho-
die ſine miſſa datur.Et ſi vnus dicit miſſaʒ ⁊
alius ꝯſecret.nihilominus tenet oꝛdo.vt di-
cit Ber.⁊ Hugo.vbi ſupra.lʒ fieri nō debeat
Quod limito veꝝ in minoꝛibus.ſed nō in ſa-
cris.Tertio dn̄t habere oꝛdinandi indumēta
ꝑtinentia ad oꝛdinem quem volunt ſuſcipere
Quarto ꝙ oꝛdinās in quocūq; oꝛdine ſeruet
ritum paſtoꝛalis.maxime circa poꝛrectioneʒ
inſtrōꝝ in quibus caract̄ ꝯfertur.dicēdo ver
ba ꝯueniētia.⁊ faciendo vt oꝛdinādi tāgant
coꝛꝑali tactu ꝓ maioꝛi cautela.⁊ nihil omit-
tat de oꝛdinatis in paſtoꝛali.qꝛ vt dixi exce-
pto loco.tp̄e.etate.vnctione.impoſitōne ma
nuū.tactu coꝛꝑali.ieiuniū.miſſa in minoꝛibꝰ
⁊ ꝙ ſit ꝓprius ep̄s vel non.⁊ oꝛōnibus aliqui
bus que non dicunt̄ cum aliquoꝝ coꝛpoꝛaliū
traditione.oīa alia ab iſtis credunt̄ ita de ne-
ceſſitate ꝙ ſi aliquid omittat̄ ꝯmuniter tene
tur.ꝙ nihil fit.⁊ totū eſt iterādū ſm aliquos
licet vt dixi teneant theologi.ꝙ in aliquibꝰ
ꝯfertur caracter.⁊ ſic ſm eos.ſi alia omitte-
rent̄ eſſent ſolum ſupplenda.ſed qꝛ hoc nō ha
bemus expꝛeſſum tenendum eſt ſecurum.vt
dixi.
¶Sed nunquid cū quis interrogat̄ ⁊ exami 1
natur tenet̄ dicere pctm̄ ſuum.R.ſm Inno.
in.c.inquiſitionis.de accuſa.ꝙ non.niſi etiā
poſt penitentiam impediat executioneʒ oꝛdi
nis.vel ſm Hoſti.poteſt reſpondere.ſi aliqd̄
hoꝛum commiſi egi penitētiam.nec indigeo
diſpenſatione.
¶Vtrum ep̄s poſſit ſuo ſubdito ſine cā legi 2
tima denegare collationē oꝛdinis.R.ꝙ aut
eſt regularꝭ.⁊ ſic nō tenet̄ ei ꝯferre.imo ſuus
prelatus p̄t hoc ſibi denegare.Nec cōtra ſui
prelati voluntatē poteſt promoueri.⁊ ſic lo-
quitur.c.ad aures.de tempo.oꝛ.Aut eſt ſecu
laris ⁊ ſic non tenet̄ ep̄s.Aut eſt in dignitate
⁊ beneficio.⁊ ſic nō poteſt epiſcopus ei dene
gare.⁊ ſic loquitur.c.ex tuaꝝ tenoꝛe.de tem-
po.oꝛdi.
¶Vtrū oꝛdinans indignum ſcienter peccet 3
moꝛtaliter.Reſpon.ſcd̄m Aſten.li.v.ti.v.ꝙ
ſic.qꝛ infideliter agit cū domino qui eū diſpē
ſatoꝛem conſtituit.

Ornatus que requirũtᷣ vt ſit ſine pec
cato. R. ꝙ ſex. ⁊ intelligo tã de orna=
tu veſtimẽtoꝝ ⁊ corpis viroꝝ ⁊ muli
erũ ꝙ̃ de ornatu domoꝝ ⁊ ſuppellectiliũ.
1 ¶ Primũ recta intentio. ſ. vt nõ fiat ꝑ ſupbi
am ⁊ libidinẽ. ſed ex legitima cã. Nã vt dicit
Criſ. in. c. ſicut. xxxij. q. v. Sicut enĩ peccatum
opus ſine volũtate ñ facit. ita iuſticia ex ope
nõ ꝯſũmatᷣ. niſi volũtas affuerit. Nã vir or=
nans ſe vel mulier vt nõ appareat in cõtem=
ptũ honeſtis pſonis. ꝟ vt placeat vir vxori ſue
⁊ vxor viro ⁊ hmõi. ex tali intẽtõe licitus ẽ q̃
libet ornatus ſi modo alie adſint cõditões d̃
quibus infra. Si aũt fiat ꝓpter aliã intẽtõem
ſic tale erit peccatũ quale eſt peccatũ intẽtio
Dñ. Aug. de ſermone dñi in mõte. Exponẽdo
illud. cũ ieiunatis nolite fieri ſicut hypocrite
⁊c. In hoc aũt inquit. c. maxime aduertẽdũ
eſt nõ in ſolo nitore rerũ corpaliũ atqꝫ põpa.
ſed etiã in ipis ſordibus ⁊ luctuoſis eſſe poſ=
ſe iactantiã. ⁊ eo piculoſiorẽ quo ſub noĩe ſer
uitutis dei decipit. Hec ille. Ex quo ptꝫ ꝙ ⁊
ſupabundãtia ⁊ defectus et etiã mediocritaſ
ornatus ex intẽtõe mala ſp mala eſt. Diſcuti
atur ergo pma intẽtio ornatus. ⁊ ſi ſit ad ꝓ=
uocañ. alios ad libidinẽ ſic ẽ mortale pecca=
tũ. qꝛ nõ ſolũ cõcupiſcere ſed velle cõcupiſci
extra ſtatũ matrimonij. dãnabile ẽ ſcdm Au=
guſti. ſilr ſi ſit ꝓpter electõem. vanã gloriam
⁊ ſupbiã q̃ ſit mortalis. ⁊ qñ ſit vide. Supbia
⁊ vana gloria.
2 ¶ Sꝫ nunquid mulier nupta poſſit ſe ornare
vt placeat alicui viro. R. ꝙ licet quidã indi
ſtincte teneãt ꝙ nõ ꝑ dictũ apli. pme cor. vij.
cũ dicit. mulier que nupta ẽ ⁊c. Tu tamẽ tene
illud nupta accipi quãtũ vel ad rẽ. vl intenti
onẽ. Et ideo illa mulier que intẽdit nubere vt
placeat alicui ꝑ vxore. ſi ſe ornat nõ habet p̃=
uã intẽtõꝫ. ſed bene illa que cũ nõ intẽdat nu
bere vl nõ pt cũ aliquo querit ei placere. ⁊ in
hoc cõcor. doc. cõiter. Alex. ⁊. S. Tho. xxij. q
clxix. facit. c. nõ ſatis. lxxxvi. di. Et do. Lu. ij.
Si oculus tuus ſimplex fuerit ⁊c. i. ſi intẽtio
tua recta vl nequam fuerit, opus indifferens
erit rectum vel neqꝫ.
3 ¶ Scdm qd̃ requiritᷣ in ornatu eſt honeſtas.
Nihil enĩ inhoneſtũ pt eſſe licitũ. Dñ ſicut ſi
ne iuſticia nemo ingredietᷣ regnũ dei. ita ſine
honeſtate que ẽ vna de partibus eius eſſenti=
alibus. l. iuſticia. §. iuriſprecepta. ff. de iuſti. ⁊
iure. Et ꝓpterea Pau. ad Gal. v. ponit impu
dicitiã vnũ de excludẽtibus a regno dei. Di=
recte autẽ hꝫ inhoneſtatẽ ille ornatus ex quo
mulieres vl viri oſtendũt loca impudica. ⁊ li
cet viri nõ oſtẽdant nude ſufficit ad impudi=
citiã taliter eoꝝ formas oſtendere ꝙ ſm rati
onẽ rectã impudicitiã oſtẽdũt. Sicut faciũt
qui veſtimenta ita breuia portãt ꝙ oĩa ſigna
virilis mẽbri apparẽt. Silr cõtinet impudici
tiã ꝙ mulieres taliter veſtimẽta aperiant. ꝙ
pectus ⁊ mãmillas oſtendãt. Unde tales nõ
audeo excuſare a mortali qñ notabiliter in h
excedũt. Excuſarẽ bene viros qñ tali habitu
vterentᷣ ex aliqua neceſſitate. puta equitãdo.
⁊ corã talibus qui nõ habẽt ꝓuocari ad laſci
uiã ſicut cũ iuuenes ludũt in diploide ſimul.
⁊ hmõi. ⁊ idem dico de mulieribus in domo
corã viris ſuis. aut alijs mulieribus aliter nõ
Nec valet ꝙ ſic ẽ cõſuetũ quia corruptela eſt
l. ꝙ nõ rõe. ff. de lega. que potius auget pecca
tũ. c. fi. de cõſue. Similiter ſm aliquos videtᷣ
impudicũ ꝙ mulier habeat caput diſcoper=
tũ. Sed Aug⁹. in epiſtola ad poſſidiũ videtᷣ
tenere ꝙ h ſit verũ quo ad decẽtiã non neceſ=
ſitatẽ. Inquit enĩ capillos nudare feminas
quas ⁊ caput velare. Apoſtol⁹ iubet. nec ma=
ritatas decet hec ille. Et gl. ſup illd̃ pme cor.
xi. Mulier velatũ habere debet caput. dicit
ꝙ alique excuſantᷣ a peccato qñ hoc nõ faciũt
ex vanitate ſed ꝓpter cõtrariã cõſuetudinem
⁊ ſic tene ꝙ cum hoc de ſe non ſit impudicum
excuſat cõſuetudo. ⁊ hoc ſequitur. S. Tho.
vbi. s.
¶ Sed nũquid fucãtes ſe. ſeu colorantes ſe. 4
aut alia figmenta adhibentes. vtpura adulte
rinos crines ⁊ hmõi faciãt cõtra honeſtateꝫ
taliter ꝙ peccent mortaliter. R. circa hoc eſt
diuerſa opinio inter do. S. Tho. vbi. s. tenet
ꝙ hmõi fictões nõ pñt eſſe ſine peccato nõ ta
mẽ ſemper eſt mortale. Sed ſolũ qñ fit ꝓpter
laſciuiã vel in dei contẽptũ. Alex. in. iiij. par
te ſumme recitat quoſdã tenere. ꝙ ſi talia fi=
ant ad occultãdũ defectũ puta morpheam in
facie vel nuditatẽ capitis qꝛ nõ videtᷣ pecca=
tũ mortale. Si vero fiant ad fingẽdã pulchri
tudinẽ maiorẽ. ſic fore mortale peccatũ. Ipſe
vero alex. dicit ꝙ licet hec opinio ſit humani
or tñ tuti⁹ ſibi videtᷣ dicere. ꝙ omnino ſit pec
catũ mortale. ad quod facit dictũ. Cipriani d̃
habitu virginũ qui ait. Manus deo inferunt
qñ illud quod ille formauit reformare cõten=
dunt impugnatio eſt iſta diuini operis p̃uari
catio veritatis. Deũ videre nõ poteris quan
do oculi tibi nõ ſunt quos deus fecit. ſed q̃s
diabolus infecit de inimico tuo tincta cũ illo
pariter arſura. hec ille. Et dictum Iero. ad

Maurici filiā. Crimen eſt poſt criſmatis ſan
ctificationē cuiuſlibet pigmenti ſucco vł pul
uere ſordidari. Et dictū Auguſti. de cōſecra.
di. v. c. fucare. vbi oſtendit ꝙ ē adulterine fal
lacie ⁊ inhoneſtatis. Ego vero in occultātib⁹
defectū tenerē opinionem. S. Tho. In alijs
aūt que talibus vtunť ad fingendā maiorem
pulchritudinē recitarē eis opiniōes pdictas
⁊ inducerē ꝑ poſſe ad dimittendū oſtendens
piculū. ꝙ ſi pur vellent tenere opinionem. S.
Tho. nō negarē eis abſolutionē. ſed me exone
rarem ⁊ ſuꝑ ipos vel ipas relinquerem.
¶ Tertiū quod requiriť in ornatu cōuenien-
5 tia pſone. Nam religioſus debet habere ha-
bitū religioſum aliter eſſet excōicatus. vt. s.
excōicatio. vij. caſu. xxvij. Clericis aliquilib⁹
nō licet vti vt ſupra. Clericus. iiij. Vn tenet
Vlde. ꝙ ſi religioſi vł religioſe ferrēt habitū
nō cōuenientē ſue pfeſſioni ꝙ peccant morta
liter ſi nō in modico excedāt. Idē dic de mu-
liere que vtitur habitu virili vel econtrario. ſ
ꝙ peccat mortaliter. quia facit cōtra pceptū
deutronomij. xxij. ⁊ videť ſequi. S. Tho. vbi
s. qꝛ dicit ꝙ ſpecialiter eſt ꝓhibitū. Addit tū
ꝙ poſſet qs tali habitu vti ſine peccato ꝓpter
aliquā neceſſitatē vel cauſaꝫ vt occultaret ſe
ab hoſtibus. vel qꝛ aliud nō habet veſtimētū
⁊ hmōi. Facit ad hoc. c. clerici officia de vita
⁊ ho. cle. ⁊ quod ibi. no.
¶ Quartū ꝙ requiritur in ornatu ē parſimo
6 nia ⁊ moderatio. ſ. ne ſit ſuꝑfluus vł q̄ ad mul
titudinē ⁊ diuerſitatē vt in multis veſtib⁹ io
calibus ⁊ hmōi. vel quo ad pcioſitatē vł quo
ad curioſitatē. Nā vſus ſuꝑfluus eſt omnino
vitioſus. vnde ad Gal. v. Inter alia que ex-
cludunť a regno dei cū fuiſſet dictū de forni-
catōe poniť luxuria vbi dicit gl. i. quelibet ſu
perfluitas intellige notabiliter excedēs vt ſit
mortalis. Vnde Tho. vbi. s. dicit ꝙ facientes
ornamenta ſuꝑflua ⁊ curioſa peccāt ⁊ qñ ſu-
ꝑfluitas eſt notabiliter exceſſiua nō eſt dubiū
inter doc. quin ſit mortalis. ſed difficultas ē
in cognoſcēdo qñ dicať notabiliter exceſſiua.
vnde ꝑ hoc intelligendo mihi videť dicendū.
ꝙ ornatus diciť ſuꝑfluus qñ excedit cōditōꝫ
ſtatus pſone ad quā cōditōem cognoſcendaꝫ
Tria ſunt tpa conſideranda tanꝙ̄ tria ſpecu
la ex quibus intelligeť. qñ dicatur ſuꝑfluus.
Primū tēpus pteritū. ſ. qualiter ꝓueniſti ad
talē conditōem puta dominiū. nobilitateꝫ. ⁊
diuitias. Si quippe ꝑ rapinas. vſuras. falſos
contractus ex quibus reſtitutioni teneris ob
noxius ad talem conditionē ꝓueniſti vti non

poteris multitudine. diuerſitate pcioſitate.
vel curioſitate qua alij vtunť cōiter exiſtētes
in tali conditōe ⁊ ſtatu ſine peccato mortali.
Nam rebus obnoxijs reſtitutioni nō licet vti
ſine peccato mortali ad ſtatum vel pompam.
de reſtitu. ſpolia. c. ſepe contingit. ⁊ hoc ē qḋ
dicit. Iſa. ix. c. Veſtimentū admixtum ſan-
guine cibus erit ignis. ⁊ Iere. ij. ca. In alis
tuis inuentus eſt ſanguis animarū pauperū.
Et qꝫuis ſuꝑ incertis reſtituendis poſſit pla
tus eccleſiaſticus diſpenſare vt quis de eis
viuat ſecūdū qualitatē cōditionis naturalis
alicuius. Si tamen hoc facit ad ſuꝑfluitatem
⁊ ſtatū ſolū eſt in ſtatu damnatōis tam diſpē
ſans ꝙ̄ diſpenſatus. facit quod no. in. c. dudū
el. ij. de elec. ⁊ in. c. ⁊ ſi illi. xij. q. ij. Solūmodo
eis diſpenſare licet de incertis vt viuere poſ
ſint ſecundum eoꝝ conditionem. qꝛ ille qui ē
conſuetus vti cibis delicatis. vel veſtibus nō
poſſet ſic groſſis vti ſicut qui ad hoc eſt aſſue
tus. ⁊ ideo oportet multū temperate hoc fa-
ciāt. Si vero ad talem cōditiōem ꝓueniſti nō
ꝑ talia que neceſſario ſunt reſtituenda ſic cre
do. ⁊ ſi non ſis naturaliter nobilis nihilomi-
nus poteris te ornare ſecundū illū ſtatuꝫ ita
ꝙ ex hoc nō erit iudicādus tuus ornatus no
tabiliter ſuꝑfluus. Secundū diciť tps pñs. ſ.
ſi ornatus talis cōuenit tue conditioni. Ma
iori enim dignitati cōuenit maior ornatus di
cto. ca. clerici officia. Et ideo vt ſcias quid ti
cōueniat attēde ꝙ cum nulla ſit maior digni
tas ꝙ̄ diuina. ⁊ tamen in ipo cultu diuino de
bet ornatus eſſe temperatus. vt patet in. ca.
gloria epiſcopi. xij. q. ij. a fortiori ornatus p-
latorum eccleſiaſticorū. Ideꝫ dic ꝙ ornatus
imperatoris qui omnes mundanos ſuꝑemi-
net. vt in. l. cum multa. in fi. C. de bonis q̄ lib.
debet eſſe tēperatus. Ceterorū vero tāto ma
gis temperatus debet eſſe quanto inferiores
ſunt ab ipa imperatoris dignitate. Et qꝫuis
ita ſit de iure nihilominus conſuetudo hodie
attendenda eſt. qꝛ vt dicit Auguſti. xli. di. c. i
Quiſquis rebus pretereuntibus ſtrictius vti
tur ꝙ̄ ſe habeant mores eorum cū quibus vi-
uit. aut intēperatus. aut ſuꝑſticioſus ē. quiſ-
quis vero ſic eis vtiť. vt metas cōſuetudinis
bonoꝝ inter quos conuerſať. excedat aut ali-
qḋ ſignificat dicit glo. puta infirmitatē ⁊ le-
gitimā cauſam aut flagitioſus eſt. In omni-
bus autem talibus non vſus rerum ſed libido
inculpanda eſt. Quid igitur locis. tempori-
bus ⁊ pſonis cōueniat diligēter attēdendū ē
nec temere flagitia repꝫhendam⁹. hec ille. Vn

de ſi vis agnoſcere ſi excedis cõſidera cõita-
tē bonoꝝ inter quos viuis qui ſūt equalis di
gnitatis. nobilitatis. diuitiaꝝ habundantie.
⁊ notāter dixi cõmunitatē bonoꝝ nõ alio-
rū. Et ſi ſm eoꝝ cõſuetudinē vteris ꝑcioſis.
vl̄ multitudine aut curioſitate non iudicabo
exceſſum. Niſi occurreret tibi caſus in q̄ aliq̄
ꝓximi eſſent in extrema neceſſitate. q꞉ tūc di-
cas ſm Ambro. in. c. ſicut hij. xlvij. di. Pluſq̄
ſufficiat ſumptuꝫ. ſ. tue neceſſitatis ⁊ familie
violenter obtentū eſt.
7 ¶ Sed nūquid ille qui ē equalis ī diuitijs no
bilibus poſſit ornare ſe ſecūdū ꝙ cõiter nobi
les faciūt licet ipſe ſit ex infimo genere. R. ꝙ
ſic. Niſi quo ad deaurata que de iure cõueni-
unt doctorib⁹ ⁊ militib⁹. Ratio q꞉ nobilitas
hodie n̄ attribuit̄ ſcd̄m virtutē. ſ꞉ ſecūdū pō-
pam ⁊ opinionem. Fallit etiā hoc quo ad cõ-
paratõem ꝑlatoꝝ dñoꝝ. ⁊ officialiū quib⁹ li-
cet aliquis eſſet ipſis ditior nõ liceret ſe orna-
re ſecūdū ꝙ tales ꝑlati vel dñi vel officiales
cõiter faciunt. Conclude ergo ꝙ ſi quis vti-
tur ornatu ꝑcioſo vel multiplici aut curioſo
ſecūdū conditõeꝫ ſtatus p̄ntis. vt cõiter faci
unt p̄nti tp̄e boni diuites vel nobiles ſibi eq̄-
les non peccat.
8 ¶ Tertiū tēpus ꝯſiderandū eſt tēpus futuꝝ
ꝙ eſt ꝙ cõſideret ſi in tali ornatu poterit ſe te
nere taliter ꝙ in futurū nõ habeat cõmittere
aliqua peccata mortalia. Nā ſi eſt neceſſe ali
q̄ mortalia cõmittere vt in tali ornatu ſe tene
at ſicut illi qui ꝓpter talia habēt neceſſe in ꝑ-
tibus remotis ad negociandū morari dimiſ-
ſis vxorib⁹ ibi ꝓpter eoꝝ imbecillitates mul-
ta mortalia cõmittūt ⁊ hmōi. Nā tunc talis
ornatus eſt ſuꝑfluus ⁊ illicitus. ſcd̄m ergo p̄-
dicta tria tp̄a potes cognoſcere. qn̄ hꝫ ſuꝑflu
itatē ⁊ q̄ꝫuis ſit difficillimū cognoſcere qn̄ ha
beat notabilē ſuꝑfluitatē q̄ ſit peccatū mor-
tale niſi ſcd̄m p̄mū tēpus ⁊ tertiū. Tn̄ deteſtā
di ſunt q꞉ vt in pluribus hn̄t de ſuꝑfluo. ⁊ ſic
de peccato vtpote q̄ ſunt occaſio multorum
peccatoꝝ. Nā p̄mo inducūt ad laſciuiā. ſcd̄o
impediūt multa matrimonia. ⁊ tertio p̄bent
materiā inordinate cupiditatis ideo ps. xxx.
Odiſti obſeruātes vanitates ſuꝑuacue.
9 ¶ Quintū ꝙ requirit ornatus vt ſit licitus.
ē vt nõ apponat̄ circa eum nimia ſollicitudo.
ſm em̄. S. Tho. vbi. s. Nimia ſollicitudo cir-
ca ornatū etiā ſi nõ ſit deordinatio ex ꝑte fi-
nis reddit eū illicitū. Et q̄ꝫq̄ꝫ iſta ſollicitudo
nimia nõ ſit mortalis niſi qn̄ ꝓpter ipſaꝫ dimit
teret neceſſaria ad ſalutē nihilominus ſalteꝫ
eſt veniale peccatū.
¶ Sextū qd̄ requirit̄ vt ornatus ſit licitus ē 10
vt nõ ſit ſcādaloſus ꝓximo. dicit Alex. d̄ alē.
in ſa ſe. ꝙ licet ſe ornare ꝑcioſis veſtibus ſm
nobilitatē ꝑſone. ⁊ ꝯſuetudinē terre. ⁊ digni
tatē officij. ita tn̄ ꝙ abſit libido in volūtate.
⁊ ſcādalū ī exteriori ope. nec mirū q꞉. Mat.
xviij. ve homini illi ꝑ quē ſcādalū venit. Ad-
uerte tn̄ ꝙ licet aliquis ꝓuocet̄ ad cõcupiſcē
tiā ꝓpter ornatū alterius ſi ille qui ornat ſe h̄
nõ intēdit. nec ē exceſſus in ornatu erit poti⁹
ſcādalū paſſiuū ⁊ occaſio accepta. Sꝫ qn̄ ē in
ornatu exceſſus ꝑſertim incitatiuus ad libidi
nē vt in mulieribus inueniētibus nouas inuē
tões ſeu vanitates. ⁊ credūt ꝓbabiliter ꝙ ali
qui ꝓuocant̄ ad libidinē nõ excuſant̄ a morta
li ſi de hoc nõ curāt ſed potius volūt portare
Si vero nõ credūt ꝓbabiliter ꝙ p̄beant occa
ſionē ruine alteri ſic difficillimū ē determina
re de mortali licet aliqualiter excedāt. Verū
ē ꝙ ꝑiculoſus eſt exceſſus in ornatu ꝓuocati-
uo ad libidinē vt in mulierib⁹ faciētibus fo-
ꝫas nouas quas ſingulariter diabolus ꝓuo-
cat ad ornandum ſe magis q̄ꝫ viros. quia ma
gis ſunt efficaces ad illaqueādum animas.
Et ideo licet nõ poſſit ſn̄ia dari de mortali ꝓ
quāto exceſſu nihilominus ſp̄ inducēde ſunt
ad dimiſſionē ꝓpter periculū ꝓpter qd̄ ꝯmina
tur eis dn̄s. ꝑ Eſa. iij. In illa inq̄t die. ſ. iudi
cij auferet dn̄s ornamentū calciamētoꝝ ⁊ tor
ques. ſ. collaria ⁊ monilia. ⁊ armillas. ſ. orna
mēta brachioꝝ. vt maniche recamate vel lõ-
ge. mitra. ſ. macagnones vel lunetas. diſcri-
minalia. i. pectines ad pectinādū caput. Ꝉ ce-
ructos. periſelidas. i. ornatus taloruꝫ in fine
veſtis vt ſunt caude vl̄ fimbrie. murenulas. i.
cathenas ꝑuas circa collū. olfactoriola in au-
res gēmas in fronte pēdentes. ⁊ mutatoria. i.
diuerſas veſtes ⁊ lintheamina vt faciunt ro-
mane ſuꝑ veſtes. acus ⁊ ſpecula. ſindones et
camiſias. vittas. i. bindellos ꝑ capill̄ colligē
dis ⁊ theriſtra. i. veſtes eſtiuas vt ſunt ſornee
alteria ꝙ ē eſtas ⁊ erit ꝓ ſuaui odore fetor. ꝓ
zona funiculus. ꝓ criſpāti crine caluiciū. ⁊ ꝓ
faſcia pectorali ciliciū. hec ibi. Si ḡ prudens
o cõfeſſor vt nõ ꝑcipites ſn̄iam vbi nõ ē ꝑcipi
tāda. ⁊ cautus vt nõ relaxes qd̄ ſp̄ ē reſtrigē
dū q꞉ cū cõiter in ornatu n̄ ſint ꝯditões. ſuꝑ
poſite ſitq꞉ ꝯſequēter in ipſo peccatū. ḡ talit̄
ornātes ſe dāt operā rei illicite ⁊ ꝓpterea iu-
ridice imputat̄ eis malū qd̄ ꝓbabiliter ex eis
euenit. ſ. laſciuia. facit. c. eū qui. ⁊. c. quātū. l.
di. ⁊ qd̄ no. in. c. ſicut dignū. de ho. id̄ deteſtā

dū ꝓpter qd̄ merito ſaluator. Luc. xvi. exp̄ſſit
ꝙ diues dānatus induebat̄ purpura ⁊ biſſo:
Ocioſitas ē cū quis q̄ete neceſſaria
ſaluti corꝑis acceptā vacat ab aliquo
opere ſpūali vel corporali. ⁊ hec ē fi-
lia accidie. ⁊ qn̄ ſit peccatū mortale. vide. ſ.
Accidia. §. i. ⁊. ij. ⁊. j. Preceptū. §. v.
Pactum aūt dicit̄ a pactōe inde ē pa
cis nomē appellatū. ⁊ ē pactio duorū
plurimū ve in idem placitū ſeu conſen
ſus. vt dicit tex. in. l. p̄ma. ff. de pac. Et ideo
omnis cōtractus generaliter d̄r pactū. ſ; cū
habeat nomē ſpecificū ab ipſo contractu de-
nominat̄ vt venditio locatio. cū vero non ha
bet nomē d̄r pactū a genere.
1 ¶ Que differētia eſt inter pactū. pollicitatō
nē. conuētōem. ſtipulatōem. ⁊ ꝓmiſſionē. R.
ꝙ pactū ē conſenſus duoꝝ vel plurimū ad ali
quid faciendū vel dandū verbis exp̄ſſum. ita
ꝙ verba p̄mittant̄ a ꝓmittente. ⁊ ꝯſequēter a
recipiente. Si vero verba p̄mittant̄ a recipiē
te ſic erit ſtipulatio. exemplū dabis mihi de-
cē. R. dabo. ꝓmittis facere ſic. ⁊ tu reſpōdes
ꝓmitto. inſti. de ver. ob. in p̄ncipio. Pollicita
tio vero eſt ſolius offerentis ꝓmiſſio. nec req̄-
rit̄ p̄ſentia ꝑſone cui fit pollicitatio. l. p̄ma. ⁊
l. pactū. ff. de polli. Et no. glo. in cle. romani.
de iureiur. ⁊ glo. in. l. i. C. de iure. do. Dicēs
ꝙ pollicitatio fit ſine interrogatione p̄cedē-
te. ff. de polli. l. iij. ꝓmiſſio cōmuniter fit roga
tione. de quo dic vt. j. Pollicitatio in p̄ncipio
Et p̄t ꝓmiſſio referri vel ad pollicitatōnem
vel ad ſtipulatōem. vel ad nudū pactū. ff. de
edi. edic. l. ſciendū. §. dictū a ꝓmiſſo. Conuen-
tio vero ē nomē magis generale q̄ȝ pactū. q̄r
ſcolares in ſcolis. ⁊ fratres in capitulo cōue
nire dicunt̄. ff. eo. l. i. §. cōuentōis verbum.
2 ¶ Quotruplex ē pactū. R. duplex aliud ve-
ſtitū aliud nudum.
3 ¶ Sed quō dicat̄ pactū veſtitū. R. ꝙ. vi. mo
dis. Primo re. ſcd̄o verbis. ſ. ſtipulādo. tertō
litteris. quarto conſenſu. ⁊ de his habes exē-
pl'a. ſ. obligatio. §. iij. quinto coherētia cōtra
ctus. puta vēdidi tibi domū cū tali pacto ꝙ
ego debeā morari in ipa domo ꝑ annū qd̄ qui
dem valet q̄r veſtit̄ coherētia cōtractus. ſcili
cet venditionis. alias eſſet nudū. ſexto inter-
uentu rei. puta ꝓmiſi tibi aliquid dare vt fa-
ceres mihi vel dares aliud. Vnde ſtatim cum
dedero tibi qd̄ ꝓmiſi veſtit̄ pactū ex ꝑte mea:
⁊ ideo interuentu eius es mihi obligatus ad
faciendū quod ꝓmiſiſti. ꝓbantur iſta. inſti. de
ver. obli. Nudum vero dicit̄ qn̄ non veſtitum
aliquo p̄dictoꝝ vel nō cōtinet cauſam. q̄r tra
ditio rei ſine cauſa nullius eſt efficacie. l. nūq̄ȝ
nuda traditio. ff. de acqui. re. do.
¶ Vtrū ex nudo pacto ſiue ex ſola ꝓmiſſione
homo obliget̄. R. ꝙ de iure canonico ⁊ in cō 4
ſcientia ſic ſub pena mortalis peccati. vt no.
in. ca. i. de pactis. ⁊ in. ca. iuramenti. xxij. q. v.
Quod limito verū ſm collectariū ⁊ ſequitur
Pa. in. c. prudētes. de dona. ⁊ in. c. j. ſi cautio.
de fide inſtru. qn̄ exprimit̄ cā. vt ꝓmitto tibi
decem q̄r vendiſti mihi talē rē vel mutuo cō-
ceſſiſti mihi ⁊ hmōi. q̄r ſi ſit nudū ſic ꝙ nulla
cauſa eſt adiecta nō obligat etiā in cōſcien-
tia. Ratio q̄r p̄ſumit̄ ꝑ errorē ꝓmiſiſſe ⁊ ſic n̄
poteſt allegari obligatio naturalis cū nihil
ſit tā contrariū conſenſui q̄ȝ error. xxix. q. i.
§. i. ⁊. l. ſi ꝑ errorē. ff. de iuriſ. omniū iudi. Ad
uerte tn̄ ꝙ ſi quis dicit ꝓmitto tibi cētū do-
nare ꝙ tūc liberalitas ꝓmiſſionis p̄ſumit̄ cā
donādi. ⁊ ſic nō eſt ſine cauſa. Silr̄ ſi ꝓmitti
tur aliquid loco pio q̄r p̄ſumit̄ obligaſſe ſe fa
uore pie cauſe. nec p̄ſumitur ibi error. c. ſi. de
ſucce. ab inte. Limito etiā ⁊ verū ꝙ ex nudo
pacto obligat̄. ſ. qn̄ nude paciſcēs habuit ani
mū obligandi ſe. q̄r ſm cōiter. Theologos in
iiij. diſt. xxviij. nemo ex quacūq̄ȝ ꝓmiſſiōe ob
ligat̄. niſi qui habet animū obligādi ſe. facit.
c. litterarū. de voto. ⁊. l. obligationū. la. j. ff.
de actio. ⁊ obligatio. Alias ſi nō habuit ani-
mū obligādi nō tenet̄ ſub pena mortalis pec
cati ad pactū nudū ſeruādū. niſi ſubeſſet cau
ſa que ad hoc obligaret de neceſſitate p̄cepti
puta ꝓmiſi patri meo veſtē qui morit̄ ex frigo
re q̄r tenet̄ q̄uis nō habuerit animū obligādi
ſe. Dat̄. iij. limitatio. ſ. ſi conditio vl' rationa-
lis cauſa non aduenit poſtea que ſi a p̄ncipio
affuiſſet n̄ ꝓmiſiſſet. q̄r ſi talis cā adueniret ⁊
ꝓpterea n̄ impleat nudū pactū n̄ peccat; mor-
talit̄ ſm Jo. de notho. in. iiij. diſt. xxxviij. ⁊
ſm. S. Tho. ſa ſe. q. ij. qd̄ bene no. Addo ⁊ q̄r-
tū. ſ. ꝙ ſit honeſtum. licitū. poſſibile ⁊c̄. de q̄-
bus. j. dico de pacto veſtito.
¶ Vtrū oriat̄ actio ex nudo pacto. R. In- 5
no. in. c. nouit. de iudi. ⁊ multi alij ꝙ nō. ſ; ſo
lum competit officium iudicis iplorare. Sed
ego credo ꝙ oriat̄ de iure canonico. vt tenent
Ho. Jo. an. do. An. ⁊ Pa. cū glo. in. d. c. j. de
pactis. ⁊ Archi. in. c. quicūq̄ȝ ſuffragio. xij. q.
ij. ad minus condicione ex canone p̄dicti. ca.
iuramenti. quod intellige in caſu qn̄ obligat
ad mortale peccatū al's non.
¶ Vtrū oē pactū veſtitū obliget. R. ꝙ non. 6
vt no. Pa. in. c. pactiones. d̄ pactis. Et quā-